

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova

Bakalářská práce

Podpora konkurenceschopnosti vysokých škol ze strukturálních fondů

Vypracovala: Hana Fialová
Vedoucí práce: Ing. Jana Žlábková, Ph.D.

České Budějovice 2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Hana FIALOVÁ**
Osobní číslo: **E11554**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Strukturální politika EU pro veřejnou správu**
Název tématu: **Podpora konkurenceschopnosti vysokých škol ze strukturálních fondů**
Zadávací katedra: **Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce :

Cílem bakalářské práce je provést analýzu podpory konkurenceschopnosti vysokých škol v ČR ze strukturálních fondů EU. Práce se zaměří na ucelený pohled na podporu konkurenceschopnosti vysokých škol z evropských fondů a zpracování konkrétního projektu, jehož cílem je pomoci vysoké škole.

Dílčí cíle práce jsou stanoveny takto:

- definovat základní východiska tématu a jeho souvislosti,
- přehledně shrnout dosavadní poznatky k tématu z odborných zdrojů,
- aplikovat teoretické poznatky na řešení praktického problému,
- vyvodit z praktického řešení konkrétní doporučení.

Metodika práce:

Práce bude rozdělena na dva na sebe navazující celky - část teoretickou a část aplikační. V teoretické části budou vymezena základní východiska daného tématu. Konkrétně budou popsány fondy Evropské unie a operační programy. Důraz bude kladen na Operační program "Vzdělávání pro konkurenceschopnost". Zmíněny budou i zkušenosti České republiky s čerpáním z evropských fondů.

V aplikační části bude představena vysoká škola a podrobně popsán konkrétní projekt. V závěru bude vyvozeno konkrétní doporučení pro vysokou školu.

Rámcová osnova:

1. Úvod, 2. Evropská unie a fondy EU, 3. Operační programy, 4. Česká republika a její využívání fondů EU, 5. Aplikační část, 6. Závěr.

Rozsah grafických prací: dle potřeby
Rozsah pracovní zprávy: 40-50 stran, dle možností
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

1. BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdaléna HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. 188 s. ISBN 9788074001116.
  2. DOČEKAL, Vít. *Strukturální fondy EU - projektový cyklus a projektové řízení: příručka projektového manažera*. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 137 s. ISBN 9788021043909.
  3. EUROPA PUBLICATIONS. *European Union Encyclopedia and Directory 2013*. Oxford: Routledge, 2012. 740 s. ISBN 9788021043909.
  4. KÖNIG, P., L. LACINA a kol. *Rozpočet a politiky Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2004. ISBN 8071798460
  5. MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Praha: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2009. 215 s. ISBN 9788087029565.
  6. VILAMOVÁ, Šárka. *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2004. 196 s. ISBN 8024708280.
  7. VILAMOVÁ, Šárka. *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie: praktický průvodce*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2005. 196 s. ISBN 9788024711942.
- Jiné zdroje:
<http://www.strukturalni-fondy.cz>
<http://www.msmt.cz>

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jana Žlábková
Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova

Datum zadání bakalářské práce: 30. listopadu 2012
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2014

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentův 13 (25)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 27. března 2013

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci na téma **Podpora konkurenceschopnosti vysokých škol ze strukturálních fondů** jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích 16. 4. 2015

.....

Hana Fialová

Velmi ráda bych vyjádřila své poděkování za odborné vedení bakalářské práce paní
Ing. Janě Žlábkové, Ph.D.

OBSAH

1	ÚVOD	3
2	EVROPSKÁ UNIE A STRUKTURÁLNÍ FONDY EU	4
2.1	Základní fakta o EU	4
2.2	Instituce EU	4
2.3	Strukturální fondy EU v programovacím období 2007-2013	6
2.3.1	Evropský sociální fond	7
2.3.2	Evropský fond regionálního rozvoje	8
2.4	Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU v období 2007-2013	8
3	OPERAČNÍ PROGRAMY	10
3.1	Programové období 2007-2013	10
3.1.1	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	12
3.1.2	OP Výzkum a vývoj pro inovace	13
3.2	Programové období 2014-2020	13
3.3	Česká republika a její využívání strukturálních fondů EU	15
3.3.1	Finanční prostředky z fondů EU pro ČR v období 2007-2013	16
3.3.2	Finanční prostředky z fondů EU pro ČR v období 2014-2020	21
4	VYSOKÉ ŠKOLY V ČESKÉ REPUBLICE	25
4.1	Zdroje financování vysokých škol	26
4.1.1	Financování soukromých vysokých škol	26
4.1.2	Financování státních vysokých škol	26
4.1.3	Financování veřejných vysokých škol	26
5	STRATEGIE EVROPA 2020	27
6	STRATEGIE VZDĚLÁVACÍ POLITIKY ČESKÉ REPUBLIKY	28
6.1	Strategie vzdělávání 2020	28
6.1.1	Dlouhodobý záměr vzdělávání	29
6.1.2	Finanční zabezpečení Strategie vzdělávání 2020	31

7	REFORMA TERCIÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	32
8	CÍL PRÁCE A METODIKA	33
9	ANALYTICKÁ ČÁST.....	35
9.1	Analýza vývoje počtu studentů	36
9.2	Analýza financování vysokých škol v letech 2007-2013.....	37
9.3	Analýza financování ze strukturálních fondů EU v období 2007-2013.....	39
9.3.1	Operační program OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) ..	39
9.3.2	Operační program OP Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI)	42
9.4	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	44
9.4.1	Analýza čerpání JU finančních prostředků ze strukturálních fondů EU ..	45
9.5	Projekty realizované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích.....	49
9.5.1	Inovace výuky románských jazyků na Filozofické fakultě JU 2010-2013...	49
9.5.2	Koordinace akademické sféry a provázání poznatků vědy do praxe.....	51
9.5.3	Rozvoj Zemědělské fakulty a Fakulty rybářství a ochrany vod	53
10	VÝSLEDKY A DISKUZE	56
11	ZÁVĚR.....	61
I.	SUMMARY	63
II.	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	64
III.	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	68
IV.	SEZNAM GRAFŮ, OBRÁZKŮ A TABULEK	69
V.	SEZNAM PŘÍLOH	71
VI.	PŘÍLOHY.....	72

1 ÚVOD

S dynamicky se rozvíjející společností dochází ke změnám v rámci jejích významných institucí, mezi nimiž zaujímají své pevné místo instituce vzdělávací. Vzdělání představuje souhrn získaných dovedností a vědomostí, které uchovávají a rozvíjejí poznatky společnosti. Role vzdělání se však v čase mění. Hlavními parametry, které určují jeho podobu, je forma vlády a ekonomická situace. V rámci totalitní společnosti je vysoká pravděpodobnost, že vzdělání bude zneužito k přenášení zkreslených pravd. Co se týče ekonomického kritéria, vyšší vzdělání bylo vždy viděno jako cesta k lepší ekonomické situaci jedince, ale i celé společnosti. Dnes stále více narůstá poptávka po vysokoškolském vzdělání. Tato masovost však s sebou nese oběti v podobě nižší kvality. Rovněž vysoké školství se dostává do centra pozornosti mnoha podnikatelských činností, což vede k neustálému růstu počtu soukromých vysokých škol. To by mohlo ve svém konečném důsledku vést k nadměrnému „převzdělání“ společnosti a degradaci jednotlivých stupňů vysokoškolského vzdělání.

Cílem této práce je analyzovat vysoké školství v České republice a zaměřit se na zdroje jeho financování ze strukturálních fondů Evropské unie (dále jen EU).

Nejprve bude teoreticky nahlédnuto na Evropskou unii jako celek, strukturální fondy EU a vysoké školy v České republice. Následně dojde k analýze zdrojů financování veřejných vysokých škol ze strukturálních fondů EU, které jsou významným nástrojem podpory pro rozvoj a posílení konkurenceschopnosti vysokoškolského vzdělávání nejen na regionální úrovni, ale i na úrovni mezinárodní.

2 EVROPSKÁ UNIE A STRUKTURÁLNÍ FONDY EU

V této kapitole budou přiblížena základní fakta týkající se EU, konkrétně instituce a politiky EU, kromě toho budou představeny jednotlivé strukturální fondy EU, jakožto možnosti finanční podpory určené členským státům.

2.1 Základní fakta o EU

Evropská unie je společenstvím 28 států, a sice Německa, Francie, Velké Británie, Itálie, Španělska, Belgie, Nizozemska, Lucemburska, Finska, Rakouska, Švédsko, České republiky, Estonska, Maďarska, Polsko, Slovensko, Slovinsko, Dánsko, Irsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Malta, Portugalsko, Řecko, Rumunsko a Chorvatsko. Svojí rozlohou zaujímá Unie 4 mil. km²(Europa.eu, 2013). Největší zemí společenství je Francie, naopak nejmenší Malta.

V rámci světové ekonomiky patří EU k osobitému hospodářskému prostoru. Mezi její specifika jako ekonomického jevu patří:

- fungující vnitřní trh s volným pohybem zboží, služeb a kapitálu,
- demografická struktura (negativní věkové složení obyvatelstva),
- poměrně vysoká míra sociálního zabezpečení (Gola, 2003, p. 19-20).

EU je založena na podpoře hospodářského rozvoje s ohledem na sociální rozvoj, prosazování unijní identity na mezinárodní scéně prostřednictvím společné zahraniční a bezpečnostní politiky a rozvoji spolupráce v oblastech práva a otázkách vnitra (Gola, 2003, p. 8).

2.2 Instituce EU

EU má vlastní systém institucí. Orgány mají pravomoci vůči členským zemím i jednotlivcům. V některých oblastech si EU také počíná jako subjekt mezinárodního práva.

Mezi hlavní instituce EU patří:

- Evropská rada,
- Evropská komise,
- Rada Evropské unie,

- Evropský parlament.

Evropská rada

Evropská rada je hlavním politickým orgánem. Určuje směr politiky EU, její priority a má na starosti otázky, jež nejsou řešitelné na úrovni mezivládní spolupráce (Europa.eu, 2014). Legislativní pravomoc v oblasti právních předpisů Evropská rada nemá. Vhodné je také podotknout, že Evropská rada dlouho nebyla součástí institucionálního rámce EU, tou se stala až na základě Lisabonské smlouvy, která ji formálně mezi orgány Unie zařadila.

Členové Evropské rady – předseda, nejvyšší představitelé členských zemí a předseda Evropské komise se scházejí čtyřikrát za rok, v případě potřeby však i častěji. Zasedání se obvykle pořádají v Bruselu.

Evropská komise

Evropská komise je „*vrcholným výkonným orgánem zodpovědným za vypracování a prezentaci návrhů politiky Evropské unie a jejich zavádění a uplatnění v praxi*“ (Zahradník, 2003, p. 34). Kromě výše uvedeného komise dohlíží na dodržování statutu smluv, plnění rozpočtu Unie, přerozděluje finanční prostředky z unijního rozpočtu, připravuje návrhy nových právních předpisů EU, zastupuje EU na mezinárodní scéně.

Členy Evropské komise jsou komisaři, vždy jeden člen za každý členský stát. V současné době má Komise 28 členů.

Rada Evropské unie

Rada EU zastupuje zájmy členských zemí EU. Je legislativním a výkonným orgánem Unie složeným z představitelů vlád (ministrů) jednotlivých členských států. Vzhledem ke svému složení je též označována jako Rada ministrů.

Mezi hlavní úkoly Rady patří:

- schvalování unijních zákonů,
- usměrňování hlavních směrů hospodářských politik jednotlivých členských zemí,
- podepisování dohod mezi EU a ostatními státy,
- schvalování rozpočtu EU,

- rozvoj zahraniční a obranné politiky Unie (Europa.eu, 2014).

Stálé složení Rada EU nemá. Na zasedáních se scházejí ministři jednotlivých členských zemí dle konkrétních projednávaných otázek (Petrželová, 2011, p. 16). V souvislosti s tím je každé zasedání zaměřeno na konkrétní věcnou oblast. Jednání probíhají zpravidla v Bruselu. Pomocným orgánem Rady je Výbor stálých zástupců (COREPER).

Evropský parlament

Evropský parlament je institucí hájící zájmy občanů členských zemí EU, je vrcholným dozorním a kontrolním orgánem Unie. V součinnosti s Radou EU Parlament projednává a schvaluje právní akty Unie a projednává a přijímá rozpočet EU.

Členové Parlamentu – poslanci – jsou voleni v přímých volbách, a to na období 5 let. Počet členů za jednotlivé země je dán počtem obyvatel dané země. V současné době je celkový počet poslanců 785, přičemž minimální počet poslanců na jeden stát činí 5, maximální 99. Pro následující volební období však budou platit pravidla stanovená Lisabonskou smlouvou – počet poslanců se sníží na 751 včetně předsedy, přičemž minimální počet poslanců jednoho státu se zvýší na 6, maximální počet klesne na 96 (Francová & Sochorek, 2008, p. 33).

2.3 Strukturální fondy EU v programovacím období 2007-2013

Fondy EU jsou určeny na finanční podporu členskými státy. Založeny jsou na finanční solidaritě, to znamená, že jednotlivé členské státy přispívají určitou finanční sumou do společného rozpočtu, odkud jsou dané prostředky poskytovány jako pomoc méně prosperujícím státům, regionům a sociálním skupinám.

Mezi 3 hlavní fondy EU patří:

- **Evropský sociální fond,**
- **Evropský fond regionálního rozvoje,**
- Fond soudržnosti (Kohezní fond).

Pomocí uvedených fondů je naplňována politika hospodářské a sociální soudržnosti EU. **Evropský sociální fond** a **Evropský fond pro regionální rozvoj** patří mezi tzv. **strukturální fondy**, které jsou zaměřeny na pomoc chudším a znevýhodněným regionům (např. venkovským oblastem apod.), Fond soudržnosti je určen na snižování ekonomických a sociálních nerovností v EU.

K dalším fondům, prostřednictvím kterých je méně prosperujícím státům, regionům a sociálním skupinám v rámci EU poskytována finanční pomoc, náleží:

- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova,
- Evropský rybářský fond,
- Fond solidarity EU,
- Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci.

Následující text přináší bližší charakteristiku strukturálních fondů EU.

2.3.1 Evropský sociální fond

Evropský sociální fond (European Social Fund– ESF) je fondem na podporu „*politiky členských států, které jsou v úzkém souladu s hlavními směry a doporučeními Evropské strategie zaměstnanosti a souvisejícími cíli Společenství v oblasti sociálního začlenění, boje proti diskriminaci, podpory rovnosti, vzdělávání a odborné přípravy, aby lépe přispěl k provádění cílů dohodnutých na zasedáních Evropské rady v Lisabonu ve dnech 23. a 24. března 2000 a v Göteborgu ve dnech 15. a 16. června 2001.*“ (Marek & Kantor, 2009, p. 29). Jedná se o nejstarší strukturální fond a hlavní nástroj sociální politiky a politiky zaměstnanosti EU. Finanční prostředky jsou uplatňovány na podporu návratu na trh práce, vzdělávání zaměstnanců, implementaci moderních vzdělávacích metod, strategické plány regionálního rozvoje v oblasti lidských zdrojů, speciální programy určené pro sociálně vyloučené osoby apod.

Pro období let 2007-2013 byly pro Evropský sociální fond vytyčeny čtyři následující základní oblasti orientace:

- zvýšení flexibility pracovníků a podniků,
- zvýšení sociálního začlenění pomocí odstranění diskriminace a zlepšení přístupu znevýhodněných osob na pracovní trh,
- zlepšení přístupu k zaměstnání a zapojení se na trhu práce,
- podpora partnerství v rámci reforem zaměřených na zaměstnanost a začleňování (Marek & Kantor, 2009, p. 29).

Řídícím orgánem pomoci z Evropského sociálního fondu v České republice je Ministerstvo práce a sociálních věcí. Partnery realizace pomoci jsou Ministerstvo

školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Magistrát hlavního města Prahy, CzechInvest, úřady práce a orgány regionální a místní samosprávy (Pavláček, 2006, p. 28).

2.3.2 Evropský fond regionálního rozvoje

Evropský fond regionálního rozvoje (European Regional Development Fund – ERDF) je určen na vyrovnávání socio-ekonomických rozdílů v regionech členských zemí EU a na podporu stabilního a udržitelného rozvoje (Vilamová, 2004, p. 19). Finanční prostředky směřují především na podporu malého a středního podnikání, prosazování přínosných investic, zlepšování dopravní infrastruktury (výstavba silnic, železnic apod.), investice do vzdělání, zdraví (obnova zdravotnických areálů apod.), životního prostředí (výsadba zeleně apod.), místního rozvoje (zavádění elektronické veřejné správy, rozvoj vnitřního potenciálu na podporu zaměstnanosti apod.) (Vilamová, 2005, p. 16).

Jako řídicí orgán pomoci z Evropského fondu regionálního rozvoje vystupuje v České republice Ministerstvo pro místní rozvoj, partnery pomoci jsou Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo dopravy a další orgány dle směřování finanční pomoci.

2.4 Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU v období 2007-2013

Cílem pomoci prostřednictvím finančních prostředků z fondů EU je snížení ekonomických a sociálních rozdílů mezi jednotlivými členskými zeměmi a jejich regiony. Pro programové období 2007-2013 byly pro pomoc koncipovány 3 cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU, a to:

- Konvergence,
- Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost,
- Evropská územní spolupráce (Strukturální-fondy.cz, 2011).

Cíl **Konvergence** byl zaměřen na podporu hospodářského a sociálního rozvoje regionů NUTS II s HDP na obyvatele na úrovni pod 75 % průměru EU27 a dále států s HND na obyvatele nižším než 90 % průměru EU27. Pomoc byla poskytována prostřednictvím

Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti.

V rámci cíle **Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost** byly podporovány regiony NUTS II či NUTS I přesahující limity pro zařazení do cíle Konvergence. Finanční prostředky plynuly z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu.

Cíl **Evropská územní spolupráce** byla orientována na pomoc přeshraniční spolupráce regionů NUTS III v rámci vnitřních a určitých vnějších pozemních hranic a všech regionů NUTS III nacházejících se podél námořních hranic vzdálených od sebe do 150 km a dále na pomoc meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů. Prostředky byly poskytovány z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Rozdělení prostředků z fondů EU mezi uvedené cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti pro období 2007-2013 zobrazuje tabulka 1.

Tabulka 1: Rozdělení prostředků z fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007-2013

Cíl	Fondy pro EU27		Fondy pro ČR	
Konvergence	283 mld. € (cca 7 082,80 mld. Kč)	81,54%	25,88 mld. € (cca 730,00 mld. Kč)	96,98%
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	54,96 mld. € (cca 1 385,40 mld. Kč)	15,95%	419,09 mil. € (cca 11,73 mld. Kč)	1,56%
Evropská územní spolupráce	8,72 mld. € (cca 218,55 mld. Kč)	2,52%	389,05 mil. € (cca 10,97 mld. Kč)	1,46%
Celkem	347 mld. €	100,00%	26,69 mld. € (cca 752,70 mld. Kč)	100,00%

Zdroj: Strukturální-fondy.cz. (2011).

3 OPERAČNÍ PROGRAMY

Zdroje fondů EU lze čerpat pouze na základě operačních programů. Operační program lze charakterizovat jako „*dokument, který je schválený Evropskou komisí a určený pro realizaci Rámce podpory Společenství. Obsahuje komplexní soubor priorit, zahrnujících víceletá opatření.*“ (Vilamová, 2005, p. 30). Operační programy v rámci jednotlivých cílů politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU jsou zaměřeny sektorově či regionálně a pokrývají oblasti podpory všech cílů.

3.1 Programové období 2007-2013

Operační programy v ČR pro programové období 2007-2013 vycházely z Národního rozvojového plánu 2007-2013. Jedná se o programový dokument s jasně vymezenými konkrétními pravidly a strategií čerpání prostředků z fondů EU.

Pro období 2007-2013 měla ČR pro definované cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU koncipováno celkem 26 operačních programů:

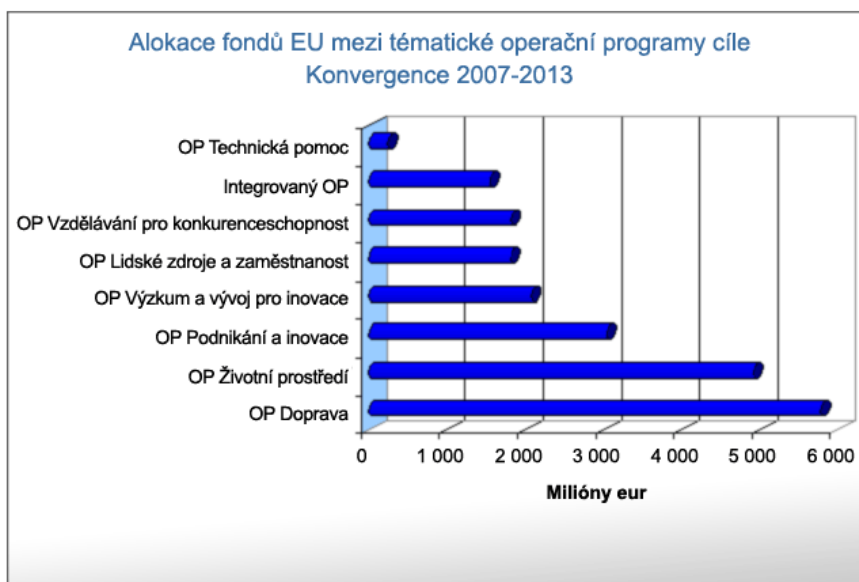
- **cíl Konvergence,**
  - 7 regionálních operačních programů pro regiony soudržnosti (4,66 mld. Eur),
  - 8 tematických operačních programů (21,23 mld. Eur),
- **cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost (0,42 mld. Eur),**
  - 2 operační programy.
- **cíl Evropská územní spolupráce (0,39 mld. Eur).**
  - 5 operačních programů přeshraniční spolupráce,
  - 1 operační program meziregionální spolupráce,
  - 1 operační program nadnárodní spolupráce,
  - 2 síťové operační programy (Strukturální-fondy.cz,2007).

Pod první cíl v rámci ČR spadají všechny regiony soudržnosti kromě Hl. m. Prahy, pod druhý cíl spadá Hl. m. Praha, pod třetí cíl všechny regiony.

Alokaci prostředků z fondů EU mezi tematické operační programy znázorňuje obrázek 1.

Obrázek 1: Alokace prostředků z fondů EU mezi tematické operační programy cíle Konvergence 2007-2013

Zdroj: Strukturální-fondy.cz. (2009).

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost je programem na podporu rozvoje lidských zdrojů „prostřednictvím vzdělávání ve všech jeho rozmanitých formách s důrazem na komplexní systém celoživotního učení, utváření vhodného prostředí pro výzkumné, vývojové a inovační aktivity a stimulace spolupráce participujících subjektů“ (MŠMT, 2013). Podpora je určena jak pro systém počátečního a terciárního vzdělávání, tak pro systém dalšího vzdělávání, se zaměřením na jejich propojení do komplexního systému celoživotního vzdělávání a zlepšení podmínek v oblasti výzkumu a vývoje. Financován je tento program z Evropského sociálního fondu.

OP Výzkum a vývoj pro inovace

OP Výzkum a vývoj pro inovace napomáhá ke zvyšování konkurenceschopnosti zemí, výzkumného, vývojového a proinovačního potenciálu. Podpora je zaměřena na spolupráci soukromého sektoru a vysokých škol a výzkumných institucí, budování nových výzkumných pracovišť, modernizaci techniky pro výzkumná pracoviště, zvyšování kapacity terciárního vzdělávání. Finanční prostředky jsou vyčleněny z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

3.1.1 OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, jehož řídicím orgánem je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, je zaměřen na rozvoj vzdělání s cílem zvýšení konkurenceschopnosti ČR. Za účelem splnění tohoto cíle byly vymezeny specifické cíle, a to:

- rozvoj a zvyšování kvality počátečního vzdělávání především pomocí zlepšení hlavních kompetencí absolventů pro jejich vyšší uplatnitelnost na trhu práce a zvýšení jejich motivace k dalšímu vzdělávání,
- inovace v rámci terciárního vzdělávání s cílem zvýšení flexibility a kreativity absolventů s uplatněním ve znalostní ekonomice, propojení tohoto vzdělávání s výzkumnou a vývojovou činností, vytvoření souhrnných a efektivních nástrojů podporujících inovační proces jako celek,
- zvýšení adaptability a flexibility lidských zdrojů prostřednictvím podpory dalšího vzdělávání,
- vytvoření kvalitního, moderního a efektivního systému celoživotního vzdělávání (Marek & Kantor, 2009, p. 40).

Pro programové období 2007-2013 je ze strukturálních fondů EU na OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost vyčleněno 1 828,7 mil. Eur, což je cca 6,8 % prostředků z fondů EU pro ČR (MŠMT, 2013). Celkem obsahuje operační program pět prioritních os:

- Počáteční vzdělávání,
- Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj,
- Další vzdělávání,
- Systémový rámec celoživotního učení,
- Technická pomoc.

V rámci prioritních os jsou podporovány individuální a grantové projekty:

Individuální projekty jsou vyhlašovány Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, a to pro všechny prioritní osy kromě osy Technická pomoc. Mohou být národní (prováděné po celé ČR) či ostatní s regionálním či neregionálním charakterem.

Grantové projekty lze předkládat v rámci globálních grantů. Ty vyhláší jednotlivé kraje (v jejich rámci jsou pak projekty realizovány) a jsou určeny pro prioritní osu 1 a 3, tedy pro Počáteční vzdělávání a Další vzdělávání. Délka trvání grantového projektu je omezena na 3 roky, výše podpory na 400 tis. Kč až 25 mil. Kč.(MŠMT, 2013)

O podporu z fondů EU v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost mohou žádat ústřední orgány státní správy, kraje, města, obce, školy, školská zařízení, sdružení asociace škol, dále také instituce vědy a výzkumu, vývojová a inovační centra, profesní organizace zaměstnavatelů a zaměstnanců, podnikatelů, instituce poskytující poradenství pro oblast dalšího vzdělávání, zaměstnavatelé, profesní odborové, zaměstnanecké, zaměstnavatelské a oborové organizace, organizace v oblasti volného času dětí a mládeže, nestátní neziskové organizace a zdravotnická zařízení.(MŠMT, 2013)

3.1.2 OP Výzkum a vývoj pro inovace

OP Výzkum a vývoj pro inovace je v ČR co do objemu finančních prostředků z fondů EU čtvrtým největším operačním programem. „*Společně s Operačním programem Podnikání a Inovace (OP PI) a Operačním programem Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) představuje OP VaVpI vzájemně propojený systém intervencí, který má za cíl zajistit dlouhodobě udržitelnou konkurenceschopnost české ekonomiky a cílových regionů v rámci cíle Konvergence.*“ (OPVaVpI.cz, 2013)

Celkem zahrnuje program pět prioritních os – Evropská centra excelence, Regionální VaV centra, Komercializace a popularizace VaV, Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem a s přímým dopadem na nárůst lidských zdrojů pro výzkumné a vývojové aktivity, Technická pomoc.

Naprogramové období 2007-2013 je pro OP Výzkum a vývoj pro inovace vymezeno 2,07 mld. Eur (Businessinfo.cz, 2008), tedy cca 7,76 % všech prostředků fondů EU určených pro ČR. Pomoc zaštiťuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

3.2 Programové období 2014-2020

Programové období 2014-2020 je vázáno na Strategii EU 2020 – Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. Pro toto období je počet cílů sníženo na 2, a to Investice pro růst a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce.

Prostřednictvím programů budou naplňovány následující tematické cíle, které stanovila Evropská komise:

- „posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací,
- zlepšení přístupu, využití a kvality ICT technologií,
- zvýšení konkurenceschopnosti MSP,
- podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích,
- podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a řízení rizik,
- ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů,
- podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách,
- podpora zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil,
- podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě,
- investice do vzdělávání, obecností a celoživotního učení,
- posilování institucionální kapacity a účinné veřejné správy.“ (Fuchs, 2013)

Nové operační programy budou spolufinancovány ze dvou strukturálních fondů – Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu, a dále z Fondu soudržnosti, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského námořního a rybářského fondu, souhrnně nazývaných Evropskými strukturálními a investičními fondy. Počet fondů, z nichž bude poskytována pomoc, se tedy rozšíří. Na druhou stranu ale dojde ke snížení počtu operačních programů.

Nově budou také dány předběžné podmínky, z nichž jedna je, že alespoň 20-25 % všech prostředků určených pro členský stát musí být použito na tzv. měkké projekty. To jsou projekty v oblasti vzdělávání a sociální oblasti s finanční podporou z Evropského sociálního fondu. Další podmínkou je, že polovina všech finančních prostředků poskytnutých z fondů EU pro členskou zemi musí být uplatněno na zvýšení konkurenceschopnosti a posílení inovací a výzkumu. (Fuchs, 2013)

V programovém období 2014-2020 také dojde ke snížení prostředků pro základní infrastrukturu, bude znovu zavedeno pravidlo N+3 pro časovou způsobilost výdajů za

účelem zjednodušení vykazování výdajů, bude rozšířen a specifikován způsob zjednodušeného vykazování nákladů atd.

Od změn se očekává lepší měřitelnost přínosu podpořených projektů, lepší uplatnění územně specifického přístupu, vyšší míra uplatnění finančních nástrojů vůči dotacím, zvýšení efektivity čerpání prostředků a pomoci jako takové.

3.3 Česká republika a její využívání strukturálních fondů EU

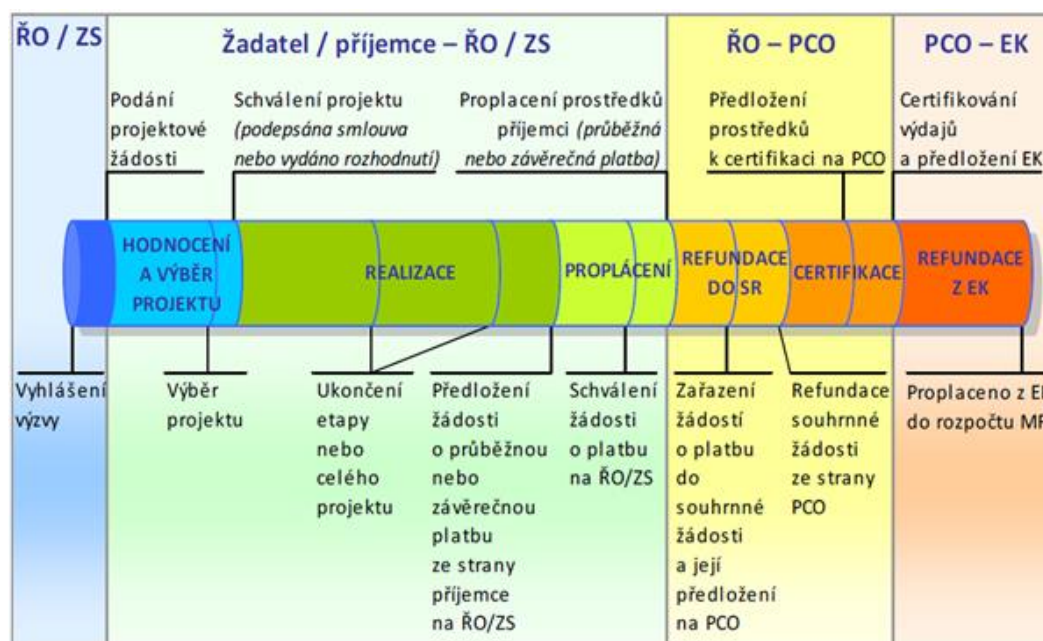
Fondy Evropské unie jsou nejvýznamnějším nástrojem uskutečňování evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Prostřednictvím nich se rozdělují finanční prostředky vymezené ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy Evropské unie a jejich regiony. Vychází z principu solidarity v rámci Evropské unie, kdy ekonomicky výkonnější státy přispívají na rozvoj méně ekonomicky úspěšných států a regionů, se záměrem zvýšení kvality života obyvatel celé Evropské unie. Tento cíl je naplňován prostřednictvím **strukturálních fondů** (Evropský fond pro regionální rozvoj – ERDF, Evropský sociální fond – ESF) a **Fondu soudržnosti**. Co se týče strukturálních fondů, z těch jsou finance čerpány v rámci víceletých cyklů, tzv. programových období (předešlé období na roky 2007-2013, v současnosti období 2014-2020) a na základě vytyčení jasných cílů a priorit (Strukturalni-fondy.cz a, 2013).

Jelikož je Česká republika od roku 2004 rovněž členem Evropské unie, i ona má nárok čerpat různé finanční prostředky na různé typy projektů či programů (vzdělávání, zemědělství apod.). Financování takových programů je však podřízováno přísným pravidlům, aby byla zabezpečena přísná kontrola využívání těchto prostředků a aby se tyto prostředky vynakládaly transparentním a řádným způsobem. Jedná se o náročný proces, poněvadž existuje mnoho různých typů programů spravovaných různými subjekty. Česká republika může čerpat finance prostřednictvím (Europa.eu, 2014):

- **granty na specifické projekty** – zpravidla díky veřejnému oznámení známého jako „výzva k předkládání návrhů“. Část financuje Evropská unie, část jiné zdroje.,
- **veřejné zakázky** na nákup zboží, služeb či na stavební práce – pro zabezpečování fungování institucí nebo programů EU. Veřejné zakázky se zadávají prostřednictvím výzvy k předkládání nabídek a obsahují mnoho oblastí: specifické studie, technickou pomoc, školení, poradenské služby,

pořádání konferencí, nákup počítačové výbavy aj. Všichni evropští komisaři mají konečnou politickou odpovědnost za to, že s penězi z EU je patřičně nakládáno. Ovšem protože je většina peněžních prostředků EU spravována na vnitrostátní úrovni, mají za realizaci kontrol a ročních auditů odpovědnost vlády daných států.

Obrázek 2: Schéma průběhu čerpání finančních prostředků.

Zdroj: Strukturální-fondy.cz, 2013

3.3.1 Finanční prostředky z fondů EU pro ČR v období 2007-2013

V programovém období 2007-2013 mohla Česká republika využít až 26,7 miliard EUR (asi 774 miliard korun) z fondů Evropské unie, a to ve 26 operačních programech, které byly rozděleny mezi tři cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti (strukturální-fondy.cz b, 2013). Jedním z těchto cílů je **Cíl Konvergence**. Jeho záměrem byla hlavně podpora hospodářského a sociálního rozvoje méně vyspělých oblastí a členských států. Na tento cíl připadlo v České republice 25,89 miliard eur. Zahrnoval 7 regionálních operačních programů pro regiony soudržnosti s celkovou přidělenou částkou 4,66 miliard eur:

- ROP NUTS II Severozápad – na jeho pět prioritních os (Regenerace a rozvoj měst, Integrovaná podpora místního rozvoje, Dostupnost a dopravní obslužnost, Udržitelný rozvoj cestovního ruchu, Technická asistence) bylo přiřazeno 762,77 mil. €,

- ROP NUTS II Moravskoslezsko – na jeho 5 prioritních os bylo přiřazeno 734,27 mil. €,
- ROP NUTS II Jihovýchod – na jeho 4 prioritní osy bylo přiřazeno 720,36 mil. €,
- ROP NUTS II Severovýchod – na jeho 5 prioritních os bylo přiřazeno 671,29 mil. €,
- ROP NUTS II Střední Morava – na jeho 4 prioritní osy bylo přiřazeno 672,24 mil. €,
- ROP NUTS II Jihozápad (Dostupnost center, Stabilizace a rozvoj města obcí, Rozvoj cestovního ruchu, Technická pomoc) – na jeho 4 prioritní osy bylo přiřazeno 633,65 mil. €,
- ROP NUTS II Střední Čechy – na jeho 4 prioritní osy bylo přiřazeno 571,72 mil. €,

Dále zahrnoval 8 tematických operačních programů s celkovou přidělenou částkou 21,23 miliard eur:

- OP Doprava – na 7 prioritních os bylo z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti přiřazeno 5,82 mld. €,
- OP Životní prostředí – na 8 prioritních os bylo z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti přiřazeno 4,92 mld. €,
- OP Podnikání a inovace – na 7 prioritních os na něj bylo z Evropského fondu pro regionální rozvoj přiřazeno 3,12 mld. €,
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost – na 6 prioritních os bylo z Evropského sociálního fondu přiřazeno celkem 1,88 mld. €,
- Integrovaný operační program – na 6 prioritních os bylo pro IOP přiřazeno cca 1,62 mld. €,
- OP Technická pomoc – na jeho 8 prioritních os bylo přiřazeno celkem 0,229 mld. €.

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Tento operační program představuje víceletý tematický program v gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, v rámci něž bylo možné v programovém období 2007-2013 čerpat finanční prostředky z Evropského sociálního fondu, jednoho ze strukturálních fondů Evropské unie. Tento operační program se týkal v daném období oblasti rozvoje lidských zdrojů díky vzdělávání ve všech jeho rozdílných podobách s apelem na komplexní systém celoživotního učení, utváření ideálního prostředí pro výzkumné, vývojové a inovační aktivity a stimulační spolupráce účastníků se subjekty. Globálním cílem OP VK 2007-2013 měl být rozvoj vzdělanostní společnosti se záměrem posílení konkurenceschopnosti ČR díky modernizaci systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a zlepšení okolností ve výzkumu a vývoji. (op-vk.cz, 2007)

Finance bylo možné čerpat v rámci těchto prioritních os :

- **Prioritní osa 1 - Počáteční vzdělávání**

- 1.1 Zvyšování kvality ve vzdělávání,
- 1.2 Rovné příležitosti žáků, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- 1.3 Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení.

- **Prioritní osa 2 - Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj**

- 2.1 Podpora vyššího odborného vzdělávání,
- 2.2 Podpora vysokoškolského vzdělávání,
- 2.3 Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji.
- 2.4 Partnerství a sítě

- **Prioritní osa 3 - Další vzdělávání**

- 3.1 Systémový rámec dalšího vzdělávání,
- 3.2 Individuální další vzdělávání,
- 3.3 Podpora nabídky dalšího vzdělávání.

- **Prioritní osa 4 - Technická pomoc**

Co se týče finančních příspěvků, celkem bylo vymezeno na financování OP VK v programovém období 2007-2013 celých 2.084,5 mil. € (tj. asi 53,766 mld. Kč), z čehož zdroje EU (ESF) měly tvořit 85 % (1.771,8 mil. €, tj. asi 45,701 mld. Kč, což je 6 až 7 % všech prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku a národní zdroje ze státního rozpočtu ČR zbývajících 15 % celkové alokace. Míra spolufinancování pro individuální a globální projekty měla dosahovat až 100 % způsobilých výdajů projektu (85 % ze zdrojů ESF a 15 % ze státního rozpočtu ČR). V Operačním programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost bylo do konce roku 2013 Bruselem proplaceno 22,72 miliardy korun. Pravidlo n+3/n+2 tak bylo splněno na 89 %. V tomto případě se tedy nepodařilo dočerpat částku ve výši 2,8 miliardy korun.

OP Výzkum a vývoj pro inovace

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI) představuje jeden z důležitých operačních programů, který přispívá k posílení růstu konkurenceschopnosti země a zaměřením na znalostní ekonomiku. Současně s Operačním programem Podnikání a Inovace (OP PI) a Operačním programem Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) prezentuje tento program navzájem propojený systém intervencí, jehož záměrem je zabezpečení dlouhodobě udržitelné konkurenceschopnosti české ekonomiky a cílových regionů v rámci tohoto cíle. Finance mohly čerpat jak veřejné, tak soukromé i státní vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, resortní výzkumné ústavy, neziskové organizace, Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest aj. (Opvavpi.cz, 2007)

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI) patřil mezi tematické operační programy a z hlediska finančních prostředků představoval čtvrtý největší český operační program. Z fondů EU pro něj bylo vymezeno celkem 2,07 mld. € (cca 58,39 mld. Kč), což bylo zhruba 7,76 % všech financí vytyčených z fondů EU pro Českou republiku. Z českých veřejných zdrojů mělo být financování programu navýšeno ještě o 0,36 mld. €. Tento program zahrnoval celkem 4 prioritní osy rozdělující operační program na logické celky a ty byly následně specifikovány díky tzv. oblastem podpor, které určovaly, jaké typy projektů mohly být v konkrétní prioritní ose podpořeny (Businessinfo.cz, 2008):

- **Rozvoj kapacit výzkumu a vývoje** – na prioritní osu 1 mělo být z fondů EU přiřazeno 971,2 mil. €, tj. 46,9 % z celé alokace na program. Tyto finance

měly být směřovány např. na renovaci a stavbu výzkumných a vývojových laboratoří, nových ústavů či institucí, centrál excelence včetně výstavby nových staveba jejich zařízení novou přístrojovou technikou aj.

- **Rozvoj kapacit pro spolupráci veřejného sektoru se soukromým ve výzkumu a vývoji** – na prioritní osu 2 mělo být z fondů EU přiřazeno 550,8 mil. €, tj. 26,6 % z celého programu např. na renovaci a výstavbu výzkumných a vývojových laboratoří, moderních ústavů nebo institucí jejich zařízení adekvátní moderní přístrojovou technikou v harmonii s budoucím vývojem moderních technologií, výstavbou, rekonstrukcí a zvyšováním kapacit výzkumu a vývoje ve veřejném sektoru, který bude směřovat k ochraně duševního vlastnictví, podpora činností zajišťujících výběr a poskytování výběrových informací včetně navazujícího poradenství k ideálnímu využívání tímto způsobem poskytovaných informací aj.
- **Posilování kapacit vysokých škol pro terciární vzdělávání** - na prioritní osu 3 bylo z fondů EU přiřazeno až 507,3 mil. €, tj. 24,5 % z celého programu, a to např. na stavbu, renovaci a rozšiřování kapacit využitelných pro terciární vzdělávání apod.
- **Technická pomoc** – na prioritní osu 4 bylo z fondů EU přiřazeno 41,4 mil. €, tj. 2,0 % celého programu. Šlo o finance určené např. na financování činností spojených s řízením programu, jako jsou platy zaměstnanců účastnících se řízení tohoto programu, vybírání projektů, kontrolu projektů a programu, zpracování studií a analýz, publikování programu, podpora možnosti eventuálních příjemců čerpat peněžní prostředky z programu apod.

Co se týče reálného čerpání dotací, vysoké školy se setkaly s některými problémy a některé dokonce podaly či se chystají podat žaloby na MŠMT kvůli „úřední šikaně“. Kritizovaly přístup úřadu při čerpání financí z evropských dotací, kvůli němuž měly vysoké školy přicházet o velké peněžní částky. Na jednání MŠMT si rovněž dlouhodobě stěžovaly pražské vysoké školy, neboť do nich plynulo nejméně financí (kvůli tomu, že Praha je bohaté město, ale vysoké školy zase argumentovaly tím, že je tam nejvíce vysokých škol) (Vz24.cz, 2014). Vyřešilo se to nakonec až na konci programového

období, kdy zase hrozilo, že nebudou vyčerpány všechny dotace EU na vysoké školy a jejich projekty (z OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, hrozilo nedočerpání až 1,9 miliardy, z OP Výzkum a vývoj pro inovace hrozilo nedočerpání 7,5 miliardy Kč). Proto bylo s Evropskou komisí dohodnuto, že část z nevyčerpaných dotací (2,4 miliardy Kč) mohla být poskytnuta pražským vysokým školám (ČTK, 2014).

3.3.2 Finanční prostředky z fondů EU pro ČR v období 2014-2020

Již dlouho před ukončením předchozího programového období započaly přípravy na aktuální programové období 2014-2020. Pro toto období by měly činit finanční alokace pro Českou republiku zhruba 20,5 mld. EUR. Asi nejdůležitějšími součástmi kapitol evropského rozpočtu v této etapě budou ty, které zahrnují fondy orientované na podporu politiky soudržnosti, politiky rozvoje venkova a společné námořní a rybářské politiky. Všechny tyto fondy budou mít souhrnný název **Evropské strukturální a investiční fondy**, ve zkratce **ESI fondy**. Půjde o následující strukturální fondy: Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF), Evropský sociální fond (ESF), pak také Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV), Fond soudržnosti (FS) a Evropský námořní a rybářský fond (ENRF). (Akademie věd ČR, 2014)

Cílem Evropské unie je, aby tyto konkrétní fondy co největším možným způsobem pomohly k naplňování Strategie Evropa 2020 – Strategie pro inteligentní a udržitelný růst, který má podporovat začlenění. Pro co nejideálnější využití daných fondů ve prospěch Strategie Evropa 2020 musí každý stát zpracovat dohodu o partnerství, kterou schválí Evropská komise. Přípravu má u nás na starosti Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. K jejímu naplňování budou přispívat konkrétní operační programy. Dohoda o partnerství představuje zásadní listinu, kterou každý členský stát zpracovává v rámci vyjednávání s Evropskou komisí vzhledem k podmínkám pro čerpání fondů EU v období 2014-2020. Kompletní návrh Dohody o partnerství musí podstoupit schvalovací proces u Evropské komise a na úrovni české vlády. Předložení listiny naší vládě bylo dle očekávaného harmonogramu uskutečněno v březnu 2014. (Akademie věd ČR, 2014)

Programové období 2014–2020 se v některých bodech a záležitostech pochopitelně od předchozího programového období liší. Došlo například k podstatné redukci množství operačních programů z předchozích 24 na současných 8. Při jejich vytváření by měl být nově kladen značný důraz na nastavování intervenční logiky, uplatňována by měla být

zásada tematického soustředění se a větší pozornost by měla být věnována rovněž nastavování indikátorů v harmonii s požadavky Evropské komise (Akademie věd ČR, 2014). Dalšími změnami je například to, že finanční závislost se bude odvíjet od rychlosti a kvality čerpání (výkonnostní rámec), opět bude zavedeno pravidlo N+3 pro časovou způsobilost výdajů; mělo by dojít k větší míře uplatnění finančních nástrojů na úkor dotací; rozšíření a specifikaci možností zjednodušeného vykazování výdajů; zjednodušení a mezi fondy ke sblížení pravidel pro způsobilost výdajů; mělo by rovněž dojít ke zpřísnění zásad pro vyplácení záloh členským státům aj. (Strukturalni-fondy.cz, 2013).

Operační programy pro období 2014–2020 jsou:

- OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (EFRR) – v gesci MPO,
- **OP Výzkum, vývoj a vzdělávání** (EFRR+ESF) – shrnuje předchozí OP Výzkum a vývoj pro inovace a OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, – v gesci MŠMT,
- OP Doprava (EFRR+FS) – v gesci MD,
- OP Životní prostředí (EFRR+FS) – v gesci MŽP,
- OP Zaměstnanost (ESF) – v gesci MPSV,
- Integrovaný operační program (EFRR) – shrnuje předchozí ROP NUTS II, – v gesci MMR,
- OP Praha – pól růstu ČR (EFRR+ESF) – Praha, shrnuje předchozí OP Praha Konkurenceschopnost a OP Praha Adaptabilita,
- OP Technická pomoc (EFRR či kombinace všech fondů) – v gesci MMR.

OP Výzkum, vývoj a vzdělávání

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) představuje víceletý tematický program pod vedením Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, v jehož rámci lze v programovacím období 2014 - 2020 čerpat peněžní prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie. Záměrem tohoto operačního programu je přispět k progresu České republiky směrem k ekonomice opírající se o vzdělanou, motivovanou a kreativní pracovní sílu, na vytváření kvalitních výsledků výzkumu a jejich využití pro zlepšení konkurenceschopnosti ČR. (MŠMT ČR, 2014)

Program se bude zabývat hlavně:

- zvyšováním kvality vzdělávání, zabezpečováním podmínek pro kvalitní výzkum, propojením vzdělávání a výzkumu s trhem práce a zlepšením v problematice rovného přístupu ke vzdělávání,
- zmenšováním rizika nezdaru mladých osob ve vzdělání, což bude mít podstatný vliv na kvalitu jejich života i na jejich úspěšnost na trhu práce,
- podporováním lepší kvality a účinnosti vzdělávání a odborné přípravy, spravedlivosti, sociální soudržnosti a aktivního občanství, zvelebování kreativity a inovativnosti a rozmachu podnikatelských schopností ve všech rovinách vzdělávání a odborné přípravy.

Zásadním východiskem tohoto operačního programu je rozvoj lidských zdrojů pro znalostní ekonomiku v sociálně kompaktní společnosti. Na to pak navazuje problematika podpory kvalitního výzkumu, pro nějž kvalifikovaná pracovní síla prezentuje hlavní vstupní faktor. Zásahy ve sféře vzdělávání by měly být současně podpořeny systémovými změnami, které by měly směřovat ke zkvalitnění vzdělávacího systému České republiky.

Oblasti intervencí **OP VVV** tudíž obsahují:

- *„Podporu rovnosti a kvality ve vzdělávání,*
- *Rozvoj lepších kompetencí pro trh práce,*
- *Posílení kapacit pro kvalitní výzkum a jeho přínos pro společnost.“* (MŠMT ČR, 2013)

Zjišťování potíží a potřeb ČR v rámci výzkumu a vzdělávání, podobně jako navazující vymezení specifických cílů pro tento operační program, je v hlavních bodech syntézou výsledků problémových analýz výchozích strategických dokumentů ČR doplněných mnoha dalšími specifickými dokumenty a výzkumy. Podstatné investice do vytváření nových vědomostí, zvyšování kvality lidských zdrojů a propojování výzkumné a podnikové oblasti v harmonii s koncepcí inteligentní specializace - těmito postupy se urychlí strukturální přesun České republiky směrem ke znalostní ekonomice, tzn. k ekonomice opírající se o vzdělanou pracovní sílu, která by využívala moderní

technologie, vytváření hodnotných výsledků výzkumu a jejich přetváření do inovací a konkurenční výhody českých podniků.

Program zahrnuje tři prioritní osy:

1. **Posilování kapacit pro kvalitní výzkum** (65 % financí z ERDF),
2. **Rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj** (27 % financí z ESF, 28 % financí z ERDF),
3. **Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání** (73 % financí z ESF).

V prioritní ose 1 je očekáváno, že budou učiněny investice do finančně nákladného přístrojového vybavení. Prioritní osa 2 ve své části Evropského fondu regionálního rozvoje představuje alokaci, která je vymezena na zkvalitnění infrastruktury pro výuku na vysokých školách. Větší část ESF financí by měla být využita na uskutečňování projektův prioritní ose 3, v rámci níž budou prezentovány jen tzv. měkké aktivity/projekty spojené se zlepšením kvality vzdělávání, zaměřením se na záměrnější rozvoj klíčových i odborných kompetencí, přiblížením vzdělávacích programů potřebám trhu práce, zlepšením kvality práce pedagogických pracovníků apod. (MŠMT ČR, 2013, p. 21)

Z dosavadních finančních plánů, které však budou postupně ještě upravovány ve vazbě na vyjasnění možností využívání flexibilit, vyplývá, že by na všechny prioritní osy a z obou fondů mělo být v roce 2014 vydáno celkem 351 478 007 € (výkonová rezerva 20 434 766 €), v roce 2015 pak následně 358 491 729 € (výkonová rezerva 22882451 €), v roce 2016 pak 365 665 429 € (výkonová rezerva 23 340 347 €), v roce 2017 následně 372 985 774 € (výkonová rezerva 23 807 603 €), v roce 2018 pak 380449029 € (výkonová rezerva 24 283 981 €), v roce 2019 poté 24 283 981 € (výkonová rezerva 24 769 718 €), v roce 2020 pak 395 811 714 € (výkonová rezerva 25 264 578 €). Celkem tedy může být vynaloženo 2 612 940 605 € (výkonová rezerva 166 783 443 €). (MŠMT ČR, 2013, p. 85)

4 VYSOKÉ ŠKOLY V ČESKÉ REPUBLICE

Z hlediska práva mají dnes vysoké školy právní subjektivitu. Mohou rovněž vykonávat autonomní normotvornou činnost v podobě tvorby vnitřních předpisů a jiných norem (Hendrych, 2012, p. 190). Hlavní legislativní normou, která upravuje problematiku vysokého školství, je zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách (dále jen „zákon o vysokých školách“), kde je vymezena činnost, organizace i postavení vysoké školy. Dalším významným právním předpisem je v této souvislosti zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Pokud to není v zákoně o vysokých školách výslovně zakázáno, je využito v rámci správních činností právě správního řádu. Nejčastěji se tak stává, pokud vysoká škola jedná se členy vlastní akademické obce. Okrajově je vhodné zmínit další legislativní normy, které upravují určitou oblast činnosti vysokých škol. Jedná se především o zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře vědy a výzkumu či zákon č. 137/2006 o veřejných zakázkách.

Vysoká škola představuje instituci, která je zřízena za účelem poskytování vzdělání v rámci akreditovaných studijních programů. Rovněž by měla pečovat o rozvoj kvalitní vědecké činnosti. Podle zákona o vysokých školách lze vysoké školy dělit na základě dvou kritérií, a to podle právní formy a podle jejich typu.

Z hlediska právní formy lze rozlišit tři základní formy vysokých škol, a to veřejné, státní a soukromé. Veřejná vysoká škola je právnickou osobou, která disponuje vlastním rozpočtem a ustanovuje vlastní orgány. Finanční zdroje získává z veřejných rozpočtů. Mezi státní vysoké školy patří vojenské a policejní vysoké školy. Ač se velmi podobají veřejným vysokým školám, nemají právní subjektivitu, jelikož jsou součástí organizačních složek státu. Finance těmto školám poté plynou z konkrétních ministerstev. Soukromé vysoké školy mají právní subjektivitu, avšak finanční prostředky na svůj provoz a činnost získávají ze soukromých zdrojů, nikoliv veřejných.

Co se týče typu školy, existují univerzitní a neuniverzitní vysoké školy. Univerzity poskytují vzdělání ve více oborech, přičemž plní také významnou vědecko-výzkumnou roli. Organizačně se člení na fakulty, které se dále dělí na katedry. Neuniverzitní typy vysokých škol se zaměřují především na výuku, a to v bakalářských programech, méně poté v magisterských programech. Organizačně se na fakulty nečlení.

4.1 Zdroje financování vysokých škol

4.1.1 Financování soukromých vysokých škol

Veškeré finanční prostředky si soukromá vysoká škola zajišťuje sama. Ministerstvo může udělit soukromé vysoké škole dotaci, pokud působí jako obecně prospěšná organizace, a to na akreditované studijní programy či související vědeckou a výzkumnou činnost. Výše udělené dotace závisí na dlouhodobém záměru školy a ministerstva, finanční náročnosti projektu, počtu studentů a dosažených výsledků školy.

4.1.2 Financování státních vysokých škol

Státní vysoké školy, resp. Policejní akademie České republiky a Univerzita obrany jsou financovány z kapitol Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra. Tyto finance směřují na podporu výzkumu, vývoje a inovací. Dále jsou tyto finance určeny na podporu rozvoje a na stipendia.

4.1.3 Financování veřejných vysokých škol

Veřejná vysoká škola sestavuje rozpočet vždy na jeden kalendářní rok, přičemž se musí jednat o rozpočet vyrovnaný nebo přebytkový, nikdy však deficitní. Dle zákona o vysokých školách plynou příjmy tohoto rozpočtu ze dvou hlavních zdrojů – státního rozpočtu a vlastních příjmů. V rámci státního rozpočtu se jedná o:

- příspěvek ze státního rozpočtu na vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost,
- dotace ze státního rozpočtu,
- jiné příjmy ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z Národního fondu a z rozpočtů obcí a krajů, výnosy z doplňkové činnosti.

V rámci vlastních příjmů se může jednat o:

- poplatky spojené se studiem,
- výnosy z majetku,
- příjmy z darů a dědictví.

5 STRATEGIE EVROPA 2020

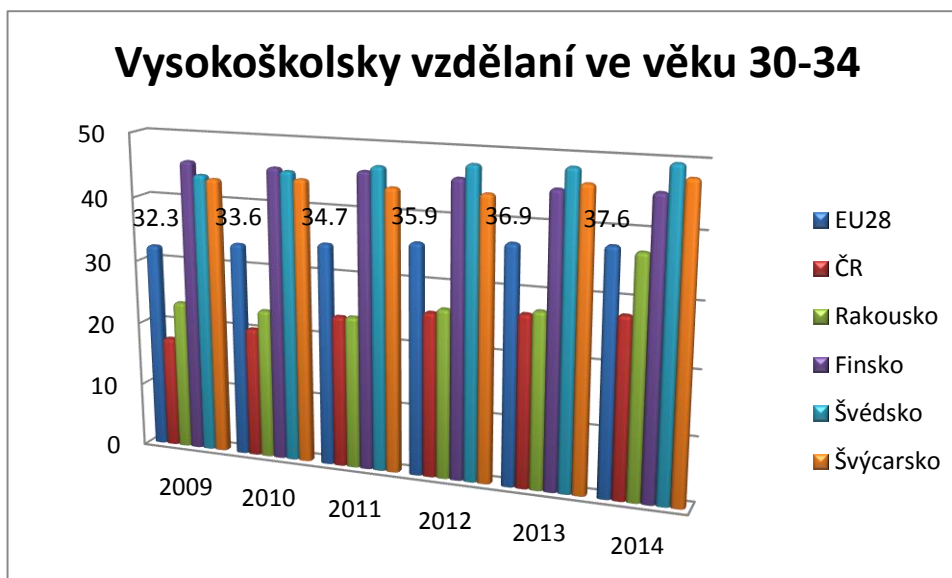
Hlavním cílem strategie Evropa 2020 je dosažení nového růstu a vytvoření inteligentní a udržitelné ekonomiky podporující sociální začlenění. Vzájemnou provázaností priorit by měla vést ke zvýšení zaměstnanosti, produktivity a soudržnosti.

Cíle, které si předsevzala unie se splněním do roku 2020:

- **zaměstnanost,**
- **inovace,**
- **vzdělanost,**
- sociální začleňování,
- změny klimatu a energetiky.

Vzdělávání by mělo na konci roku 2020 dosáhnout hranice 40% vysokoškolsky vzdělané populace ve věku 30-34 let a snížení hranice pod 10% obyvatelstva s nedokončeným studiem. Investice do vědy a výzkumu je stanovena na hranici 3% HDP Evropské unie, zaměstnanost by měla dosáhnout 75% obyvatelstva ve věku 20-64 let. Členské státy EU si vytyčily v těchto oblastech každý své vlastní cíle.

Graf 1: Současný stav vysokoškolsky vzdělaných, náhodně vybrané státy

Zdroj: Eurostat, 2014, vlastní zpracování

6 STRATEGIE VZDĚLÁVACÍ POLITIKY ČESKÉ REPUBLIKY

Strategie vzdělávání 2020 je stěžejním dokumentem, který je zároveň také **podmínkou pro čerpání prostředků Evropské unie určených pro oblast vzdělávání**. (MŠMT, 2014)

6.1 Strategie vzdělávání 2020

Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020 se skládá z několika dílčích koncepcí, kterými jsou (MŠMT, 2014) :

- Rámec rozvoje vysokého školství do roku 2020,
- Dlouhodobý záměr pro oblast vysokých škol (2016-2020),
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR (2015-2020),
- Strategie digitálního vzdělávání,
- Datová informační politika resortu školství,
- Koncepce podpory mládeže na období 2014-2020.

Jejími hlavními cíli jsou především snižování nerovností ve vzdělávání, podpora kvalitní výuky a učitele jako jejího klíčového předpokladu, odpovědnost a efektivnost v řízení vzdělávacího systému.

Snižování nerovností ve vzdělávání je dlouholetým a prohlubujícím se problémem. Příčinou nerovností je odlišná úroveň příležitostí k učení, kterou vymezuje především rodinné prostředí, a dále také velmi raná diferenciací žáků ve vzdělávacím systému (Šnajdrová a spol. 2014). Tohoto cíle by mělo být dosaženo prostřednictvím následujících opatření (MŠMT, 2014):

- zvýšit dostupnost předškolního vzdělávání a rané péče, přičemž jde především o začlenění dětí ze separovaných oblastí měst a různých národnostních menšin,
- omezovat vnější diferenciaci v základním vzdělávání a efektivně začleňovat žáky do hlavního vzdělávacího proudu, což spočívá v upouštění od dosavadního systému specializovaných škol či tříd, omezování odkladů školní docházky, propojení školních a mimoškolních aktivit aj.,

- posilovat společné prvky v oborech středního vzdělání skrze jednotný základ středoškolského vzdělání či větší provázanosti v nabídce oborů s trhem práce a jejich budoucího uplatnění,
- udržet otevřený přístup k rozmanité nabídce terciárního vzdělání prostřednictvím zachování a postupného rozšiřování počtu studentů bakalářských studijních programů a naopak snížení počtu studentů magisterských programů,
- vytvářet podmínky pro snazší přechod absolventů na trh práce například pomocí rozšiřování nabídky profesně orientovaných kurzů celoživotního vzdělávání na vysokých školách,
- podporovat dostupnost a kvalitu dalšího vzdělávání, zejména podporovat rozvoj širokospektré nabídky dalšího vzdělávání,
- individualizovat nabídku poradenských služeb, zaměřit se na rozvoj speciálních pedagogů v základním vzdělávání s akcentem na rizikové chování.

Podpora kvalitní výuky a učitelů jako jejího klíčového předpokladu je základním kritériem fungování moderního školství. Tohoto cíle by mělo být dosaženo prostřednictvím zlepšování kariérního systému učitelů a jejich dalšího vzdělávání, posílení významu kvalitního vysokoškolského vzdělávání, jasnějšího nadefinování cíle vzdělávání a modernizací hodnocení na úrovni žáka i školy. (MŠMT, 2014)

Posledním důležitým cílem Koordinace 2020 je požadavek *odpovědného a efektivního řízení vzdělávacího systému*. V minulých letech byl kladen důraz především na decentralizaci řízení, což mělo za následek roztrženi celého systému a rozšíření kompetencí jednotlivých aktérů podílejících se na vzdělávacím systému. Důraz je v tomto případě kladen na posilování prvků strategického řízení v politice vzdělávání, zlepšení informovanosti a zefektivnění komunikace mezi aktéry ve vzdělávání a posílení hodnocení vzdělávacího procesu. (MŠMT, 2014)

6.1.1 Dlouhodobý záměr vzdělávání

Strategie vzdělávací politiky je uváděna do praxe prostřednictvím tzv. dlouhodobých záměrů vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy a dlouhodobých záměrů vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast

vysokých škol, přičemž tyto materiály jsou v České republice zpracovávány a schvalovány vládou na pětileté období a uvádějí základní směry a cíle dalšího vývoje a stanoví opatření na úrovni státu s cílem sjednotit vzdělávací politiku všech jeho krajů (MŠMT, 2009).

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2011–2015

Stanovuje základní cíle a možné směry dalšího vývoje školství v letech 2011 až 2015. Cílem opatření je sjednotit vzdělávací politiku na regionální úrovni a zlepšit kvalitu a efektivitu ve vzdělání. (MŠMT, 2011). Strategie rozvoje regionálního školství pracuje s tématy, jako je zvýšení kvality vzdělávání, nové metody pro hodnocení škol či rozvoj odborného vzdělávání.

Dlouhodobý záměr 2016–2020

Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2016 – 2020 věcně navazuje na koncepci Strategie 2020 a vychází z jejich záměrů. Stanovuje si sedm prioritních cílů, kterých by mělo být v oblasti vysokoškolského vzdělání dosaženo a kterými jsou (MŠMT, 2015):

- Zajišťování kvality prostřednictvím profilace studijních programů, zefektivnění akreditačního procesu a implementace novely o vysokých školách,
- Diverzita a dostupnost, zejména rozšíření možností pro znevýhodňované osoby,
- Internacionalizace vzdělávání na vysokých školách,
- Relevance,
- Kvalitní a relevantní výzkum a vývoj,
- Rozhodování založené na datech,
- Efektivní financování.

Dlouhodobý záměr je také každoročně aktualizován na základě porovnávání vybraných ukazatelů vývoje vysokého školství a hodnocení dosavadního průběhu.

6.1.2 Finanční zabezpečení Strategie vzdělávání 2020

Opatření uvedená ve Strategii budou financována především ze státního rozpočtu a prostřednictvím Evropských investičních a strukturálních fondů, pro jejichž čerpání je třeba ze státního rozpočtu zajistit spolufinancování (MŠMT, 2014).

V tabulce 2 jsou vybrány některé důležité podněty ke zvýšení konkurenceschopnosti vysokoškolského vzdělávání a jejich předpokládaný finanční zdroj k dosažení stanovených cílů.

Tabulka 2 : Vybrané iniciativy Strategie vzdělávací politiky a zdroj finanční podpory

Iniciativa Strategie vzdělávací politiky	Zdroj finanční podpory
Podpora znevýhodněných na VŠ	ESF
Podpora profesně orientovaných programů VŠ a CŽV	ESF
Podpora snižování studijní neúspěšnosti	ESF
Stáže ve firmách	ESF
Sociální partnerství škol a zaměstnavatelů	ESF
Poradenský systém	ESF, SR
Implementace kariérního systému	SR
Modernizace systému dalšího vzdělávání učitelů	ESF, SR
Internacionalizace terciárního vzdělávání	ESF, Erasmus+, SR
Modernizace metod hodnocení	ESF
Reforma systému zajišťování kvality vysokých škol	ESF
Podpora regionálních sítí škol	EFRR
Výběrová šetření výsledků vzdělávání, výzkum v oblasti vzdělávání	SR

Zdroj: MŠMT, 2014, vlastní zpracování

7 REFORMA TERCIÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Reforma terciárního vzdělávání vychází z Bílé knihy terciárního vzdělávání, která byla představena 12. května 2008. Tento dokument stanovuje možný směr vývoje terciárního vzdělávání v dalších deseti až dvaceti letech. Nejedná se o konkretizaci potřebných kroků, nýbrž pouze o rámcový přehled. Jednotlivé kroky potřebné pro naplnění cílů jsou připravovány v rámci dílčích projektů. (MŠMT, 2008)

Hlavními cíli definovanými v Bílé knize jsou:

- Poskytování vysokoškolského vzdělání na světové úrovni,
- Posílení autonomie vysokých škol,
- Umožnění studia všem uchazečům, kteří o něj mají zájem,
- Naplnění očekávání zaměstnavatelů i veřejnosti ohledně kvality i kvantity absolventů vysokých škol.

Dalším strategickým dokumentem, který se reformou terciárního vzdělávání zabývá, je Rámec rozvoje vysokého školství do roku 2020. Stejně jako v předchozích případech i tento dokument vychází ze Strategie 2020. Hlavní cíl tohoto Rámce je stanoven následovně:

„V roce 2020 budou vysoké školy nabízet široké spektrum kvalitních studijních programů, které budou reflektovat potřeby a zájmy různorodé populace studentů a moderní inovativní ekonomiky. Ze vzdělávání nebudou vyloučeni sociálně znevýhodnění, uchazeči se speciálními potřebami ani jiní netradiční studenti. Prostředí na školách bude tvůrčí, inovativní, otevřené novým podnětům a obohaceno výrazným počtem mezinárodních studentů i zahraničních akademických pracovníků.“ (MŠMT, 2013)

8 CÍL PRÁCE A METODIKA

Cílem bakalářské práce na téma *Podpora konkurenceschopnosti vysokých škol ze strukturálních fondů* je analyzovat a definovat současnou situaci financování a rozvoje vysokých škol v České republice a jejich možné podpory ze strukturálních fondů EU. Sledováno bude zejména minulé programové období let 2007-2013. Pozornost bude zaměřena na operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, který je určen právě pro získání podpory z Evropského sociálního fondu v oblasti rozvoje lidských zdrojů a jedním z jeho cílů je podpora růstu vzdělanosti a uplatnění na trhu práce.

Bakalářská práce bude členěna na dvě části – teoretickou a praktickou. Teoretická část přinese poznatky o dané problematice získané studiem odborné literatury a internetových zdrojů ke studovanému tématu.

Analytická část práce bude v první řadě zaměřena na vysoké školy v České republice. Za tímto účelem budou využity dostupné statistické ukazatele zpracovávané Českým statistickým úřadem (ČSÚ), Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT) a Eurostatem. Sledovaným obdobím bude ukončené programové období 2007-2013. Snahou bude popsat také zcela aktuální stav vybrané vysoké školy a její schopnost čerpat finanční prostředky EU. Z tohoto důvodu budou vyhodnocena i data za celé období programového období, tj. 2007-2013, pokud již taková data budou poskytovateli zpracována a publikována.

Vzhledem k tomu, že v průběhu zpracování bakalářské práce budou průběžně zveřejněny finanční prostředky, bude do práce zapracováno jejich průběžné čerpání, které jistě významným a zajímavým způsobem doplní vypracované statistické přehledy.

Podstatnou částí bakalářské práce bude také analýza dvou vybraných projektů financovaných z prostředků Evropského sociálního fondu zpracovaných v rámci operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a jednoho projektu financovaného z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace. Budou vybrány takové projekty, které by měly být svým způsobem odlišné od ostatních, resp. které přinesou nový přístup k řešení problematiky a posílení konkurenceschopnosti univerzity. První z projektů – *Inovace výuky románských jazyků* – bude specifický tím, že vyšel přímo z požadavků potřebnosti výuky. Druhý projekt – *Koordinace akademické sféry a provázání poznatků vědy do praxe* – zaujal modulární strukturou, která umožní mnohem detailnější

spolupráci zapojených skupin. Třetí z projektů – *Rozvoj Zemědělské fakulty a Fakulty rybářství a ochrany vod JU* – bude výjimečný tím, že umožní modernizaci infrastruktury části Jihočeské univerzity.

Pro více informací o projektech budou osloveni přímo realizátoři projektů, resp. kontaktní osoby. Realizátorem prvního z projektů s názvem *Inovace výuky románských jazyků* je Filozofická fakulta JU. Dva další výše zmíněné projekty realizuje Zemědělská fakulta a Fakulta rybářství a ochrany vod JU. Za účelem zpracování práce jsou vybrány projekty již ukončené. Snahou bude zhodnotit jejich přínos.

Zadané téma bude zpracováváno s použitím několika metod. Přehled studované problematiky bude vytvořen prostřednictvím rešerše zdrojů k danému tématu v tištěné a elektronické podobě. Primární informace k projektům budou získány prostřednictvím rozhovoru s pověřenými kontaktními osobami. Přehledy stavu čerpání finančních prostředků budou zpracovány za využití metody analytické a statistické a vybrané statistické ukazatele budou vzájemně porovnávány.

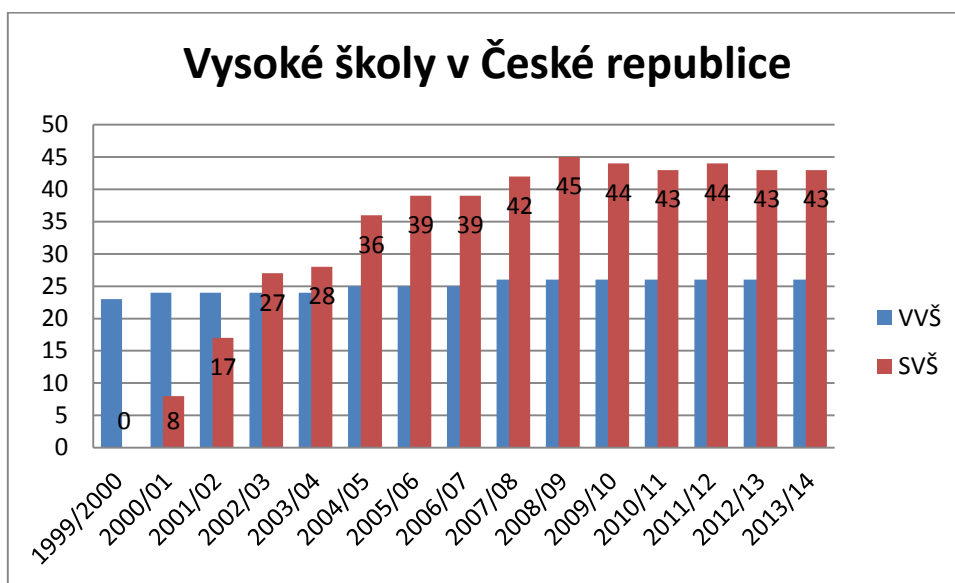

9 ANALYTICKÁ ČÁST

Český statistický úřad (ČSÚ) ve svých statistikách uvádí aktuální přehledy, mimo jiné i počet vysokých škol v ČR, který od roku 1999 rapidně vzrostl z původních 23 veřejných vysokých škol na 71 (z toho dvě vysoké školy státní). Příčinu lze spatřovat v zákonu o vysokých školách z 1. 1. 1999, který umožňuje zřizovat vysoké školy soukromé.

Graf 2 ilustruje poměr veřejných vysokých škol a nárůst soukromých vysokých škol od roku 1999 až do současnosti.

Graf 2: Vývoj vysokých škol v období 1999-2013

Zdroj: ČSÚ, 2014, vlastní zpracování

Další části práce budou zaměřeny pouze na veřejné vysoké školy. Důvodem je nákladné financování administrativně-provozní činnosti a závislost na veřejném rozpočtu. Přidělené státní příspěvky a dotace nejsou v takové výši, aby pokryly nezbytnost dalšího rozvoje vysokých škol a možnosti pružně reagovat na časový vývoj a ekonomickou situaci a upevnit si tak postavení v poskytovaných službách. Posláním vzdělávacích institucí je poskytovat kvalitní vzdělání, připravit kvalifikované jedince, kteří se uplatní na trhu práce a nebudou tak zvyšovat míru nezaměstnanosti, zároveň budou vedeni k respektování kultury a životního prostředí. Jednou z možností získání tolik potřebných financí je příležitost čerpat finanční prostředky z dotačních programů EU.

9.1 Analýza vývoje počtu studentů

Následující část analyzuje vývoj počtu studentů v sektoru veřejných vysokých škol.

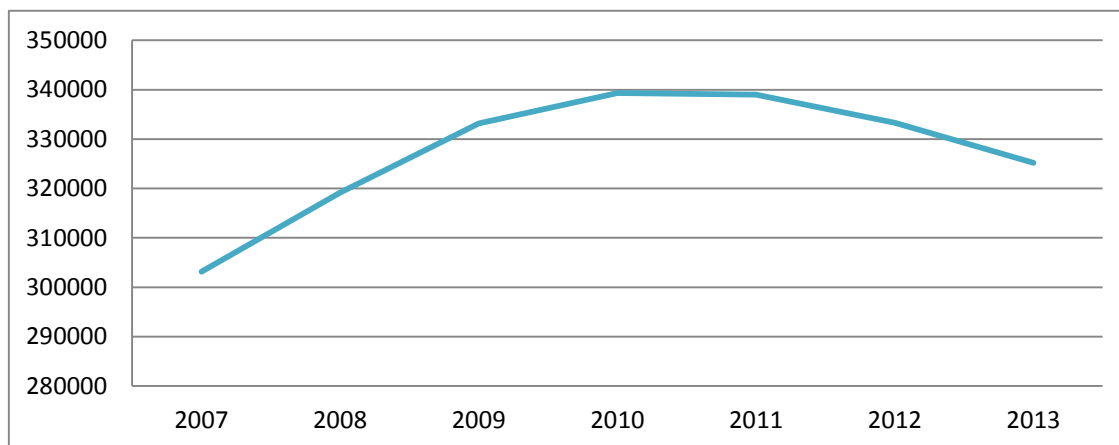
V tabulce 3 je zobrazen vývoj počtu studentů vysoké školy v letech 2007 až 2013. Graf 3 poté názorně tento vývoj zachycuje. Jak je z údajů patrné, do roku 2010 celkový počet studentů neustále narůstal, od tohoto roku však začíná pozvolna klesat. Důvodem byl záměr ministerstva snížit počet vysokoškolských studentů z důvodu rostoucí náročnosti na jejich financování z veřejných rozpočtů. Pozitivní je skutečnost, že klesá počet prvně zapsaných studentů, avšak počet absolventů dále roste.

Tabulka 3: Vývoj počtu studentů VŠ v letech 2007 až 2013

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem studenti	303 129	319 155	333 150	339 353	339 030	333 304	325 171
Poprvé zapsaní	65 580	67 795	68 840	69 244	65 966	63 616	60 156
Absolventi	56 695	63 774	69 698	73 075	76 640	76 858	76 554

Zdroj: MŠMT, 2014, vlastní zpracování.

Graf 3: Vývoj celkového počtu studentů v letech 2007 až 2013

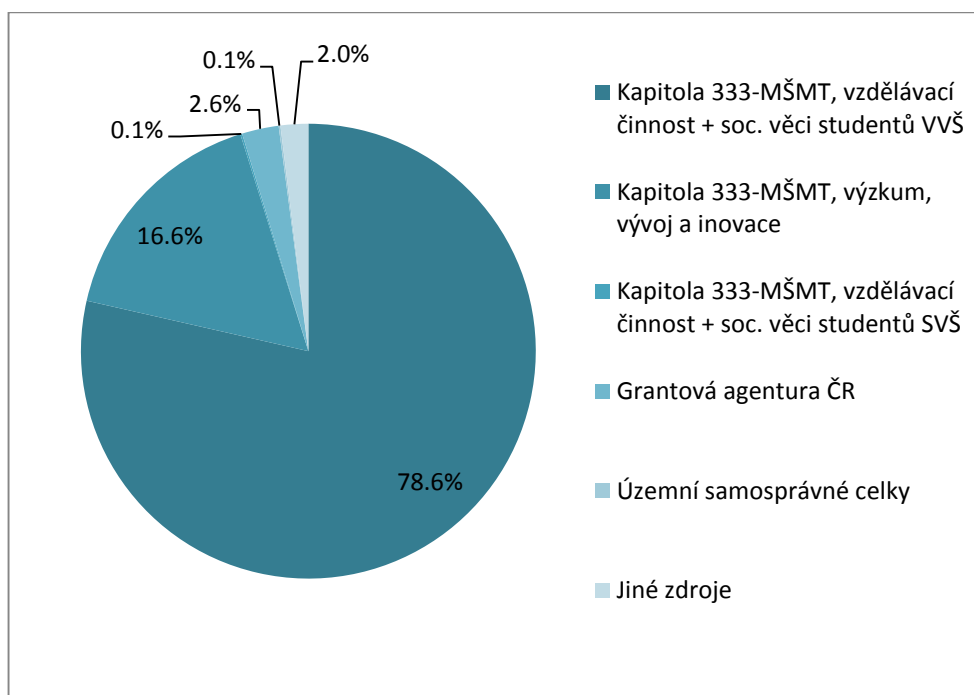
Zdroj: MŠMT, 2014, vlastní zpracování.

9.2 Analýza financování vysokých škol v letech 2007-2013

Financování VŠ z veřejného rozpočtu

V průměru se podílejí veřejné prostředky na celkových příjmech veřejných vysokých škol 75 %, přičemž zbylých 25 % plyne školám z vlastní činnosti v rámci hlavní doplňkové činnosti, zejména pak z celoživotního vzdělávání, vzdělávacích kurzů, odborných posudků a jiné odborné činnosti, pronájmů např. zasedacích místností, kolejí o prázdninách atd. (MŠMT, 2010). Rozložení veřejných prostředků je znázorněno v grafu 4. Jedná se o prostředky z kapitoly 333-MŠMT, která je určena na vzdělávací činnost, sociální věci studentů a výzkum a vývoj. Dále sem spadají zdroje od grantových agentur a územně samosprávných celků. Největší podíl na veřejných prostředcích mají zdroje z jednotlivých kapitol 333-MŠMT. Prostředky z grantových agentur zaujímají pouze 2,6 %, z územních samosprávných celků poté pouze 0,1 % celkových veřejných zdrojů.

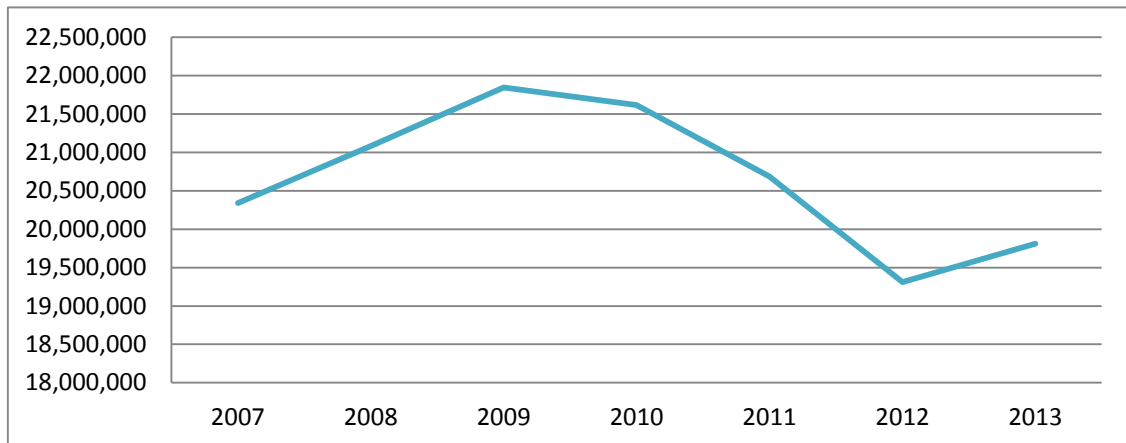
Graf 4: Průměrné rozložení zdrojů veřejných vysokých škol

Zdroj: MŠMT, 2010, vlastní zpracování.

Graf 5 ilustruje celkový vývoj veřejných zdrojů financování. Do roku 2009 rostou celkové příjmy díky prudkému růstu počtu studentů, poté dochází k zavádění limitů na studenty a finanční zdroje strmě klesají. V roce 2013 dochází poté k oživení, resp. navýšení celkových veřejných zdrojů.

Graf 5: Příspěvky a dotace celkem

Zdroj: MŠMT, 2014, vlastní zpracování.

9.3 Analýza financování ze strukturálních fondů EU v období 2007-2013

9.3.1 Operační program OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK)

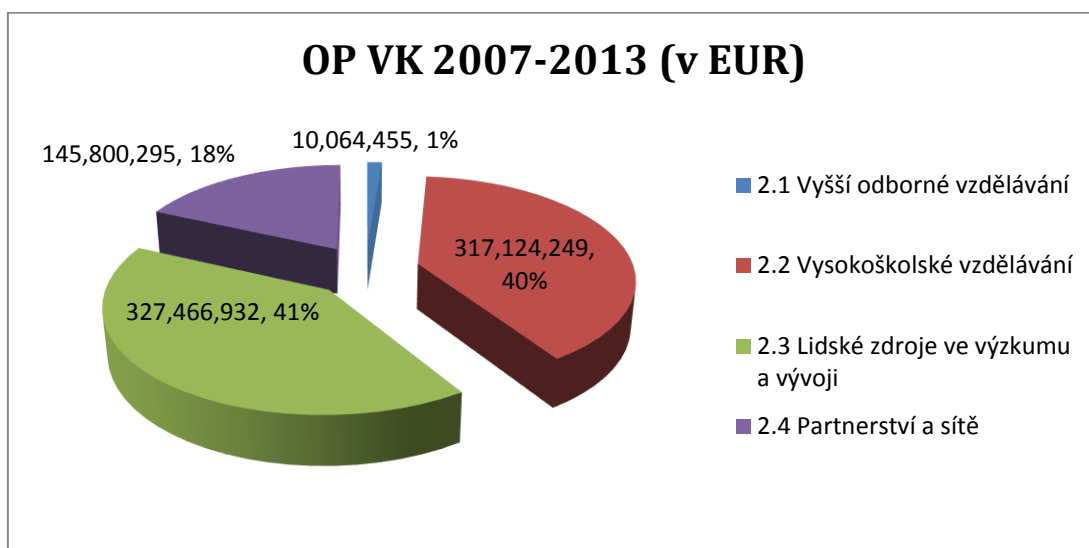
Celková alokace OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost v rámci prioritní osy 2 s názvem Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj pro programové období 2007-2013 byla stanovena částkou 800 455 931 EUR. Tabulka 4 přináší přehled prostředků alokovaných pro jednotlivé oblasti podpory této prioritní osy.

Tabulka 4: Celková alokace finančních prostředků OP VK – Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj

Prioritní osa 2	Celkové prostředky 2007-2013 (EUR)
2.1 Vyšší odborné vzdělávání	10 064 455
2.2 Vysokoškolské vzdělávání	317 124 249
2.3 Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji	327 466 932
2.4 Partnerství a sítě	145 800 295
Celkem na programové období	800 455 931

Zdroj: Op-vk.cz, 2007, vlastní zpracování

Graf 6: Procentuální rozložení

Zdroj: Op-vk.cz, 2007, vlastní zpracování

Z grafu 6 je patrné, že nejvíce finančních prostředků z oblasti podpory určené pro terciární vzdělávání, výzkum a vývojnáleží ve výši 41% oblasti Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji. 40% z celkového objemu financí bylo určeno na oblast vysokoškolského vzdělávání. Důvodem je např. snaha docílit kvalitního personálního obsazení, zlepšit podmínky odborné přípravy, zatraktivnění studijních oborů nebo možnosti inovace výuky. 18% činí suma pro oblast Vyšší odborné vzdělávání a pouze 1% pro oblast Partnerství a sítě. Tato podpora jednotlivých prioritních os odráží cíle strategie Evropa 2020, konkrétně cíl dosáhnout 40% vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. Je zřejmé, že takový cíl by měl být podpořen i dalšími faktory, jako je vysoce kvalifikovaný personál celoživotně si doplňující pedagogické znalosti, moderně vybavené učebny s kvalitními technologiemi a v neposlední řadě zájem studentů o vzdělávání. Proto musí být studijní obory inovovány, dostatečně prezentovány, aby zájem nadějných studentů o vzdělávání na vysokých školách nezaznamenal klesající tendenci.

Tabulka 5 ukazuje kumulativně proplacené finanční prostředky příjemcům v období 2010-2013.

Tabulka 5: Proplacené finanční prostředky příjemcům v období 2010-2013

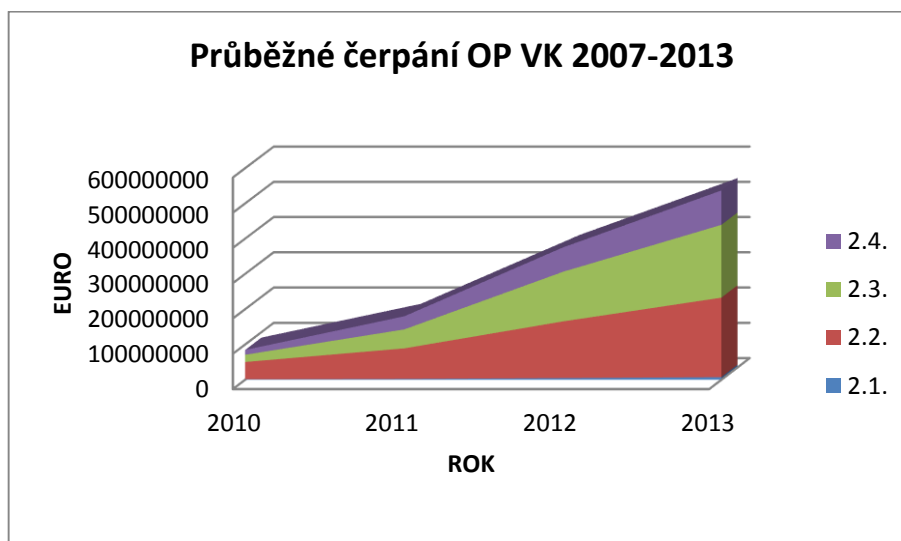
Prioritní osa	2010(EUR)	2011(EUR)	2012 (EUR)	2013 (EUR)
2.1 Vyšší odborné vzdělávání	1 401 962	2 447 282	4 827 208	7 466 998
2.2 Vysokoškolské vzdělávání	48 958 773	86 532 268	160 788 873	225 080 713
2.3 Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji	20 512 767	53 830 263	140 927 319	206 525 657
2.4 Partnerství a sítě	13 661 666	37 200 289	69 298 790	97 659 708

Zdroj: Op-vk.cz, 2007, vlastní zpracování

Za období 2007–2009 nejsou k dispozici dostatečně vypovídající data k výši čerpání - důvodem je postupné vyhlásování výzev k jednotlivým prioritním osám operačních programů a následná příprava návrhů projektů na straně žadatelů o dotace ze strukturálních fondů EU. Po dokončení přípravné dokumentace žadatelé své žádosti zasílají prostřednictvím webové žádosti Benefit7, tato aplikace je určena právě pro vyplnění a předložení žádosti o poskytnutí dotace z ESF.

V případě vysokých škol je nadřízeným orgánem neboli řídicím orgánem Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), které posuzuje žádosti po stránce formální a věcné a nadále dohlíží na celý průběh realizace schválených projektů. Pokud žádost splňuje kritéria příslušné výzvy a je vydáno rozhodnutí o schválení projektu, příslušný projekt je poté předfinancován na zvláštní účet zřízený příjemcem a dnem počátku projektu začne plnohodnotná realizace projektu v trvání dvou až tří let.

Graf 7: Čerpání OP VK

Zdroj:Op-vk.cz, 2007, vlastní zpracování

Průběžné čerpání ve sledovaném období 2010-2013 (jedná se o kumulované částky) lze porovnat v grafu 7. Je zřejmé, že v roce 2010 bylo nejvíce prostředků vyplaceno na oblast vysokoškolského vzdělávání, jejich výše dosahovala objemu 15% z celkového limitu prioritní osy 2.2 pro dané programové období 2007-2013. Nejméně bylo vyplaceno na prioritní osu 2.4 Partnerství a sítě, a to 9% z celkového objemu. V roce 2013 již bylo vyplaceno více jak 70% do oblasti vysokoškolského vzdělávání.

9.3.2 Operační program OP Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpl)

Růst konkurenceschopnosti ČR, zvyšující se počet pracovních míst vysoce kvalifikovaných, posílení výzkumu, vývoje a inovačního potenciálu ČR tak, aby regiony zaujaly významné místo v Evropě s koncentrací těchto aktivit, to je globálním cílem OP Výzkum a vývoj pro inovace.

Celková alokace finančních prostředků OP Výzkum a vývoj pro inovace pro programové období 2007-2013 je odhadnuta částkou 2 436 095 160 EUR, rozdělení prostředků na jednotlivé oblasti podpory s procentuálním poměrem Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) a státního rozpočtu ČR přináší tabulka 6.

Tabulka 6: Alokace finančních prostředků na celé programovací období 2007-2013

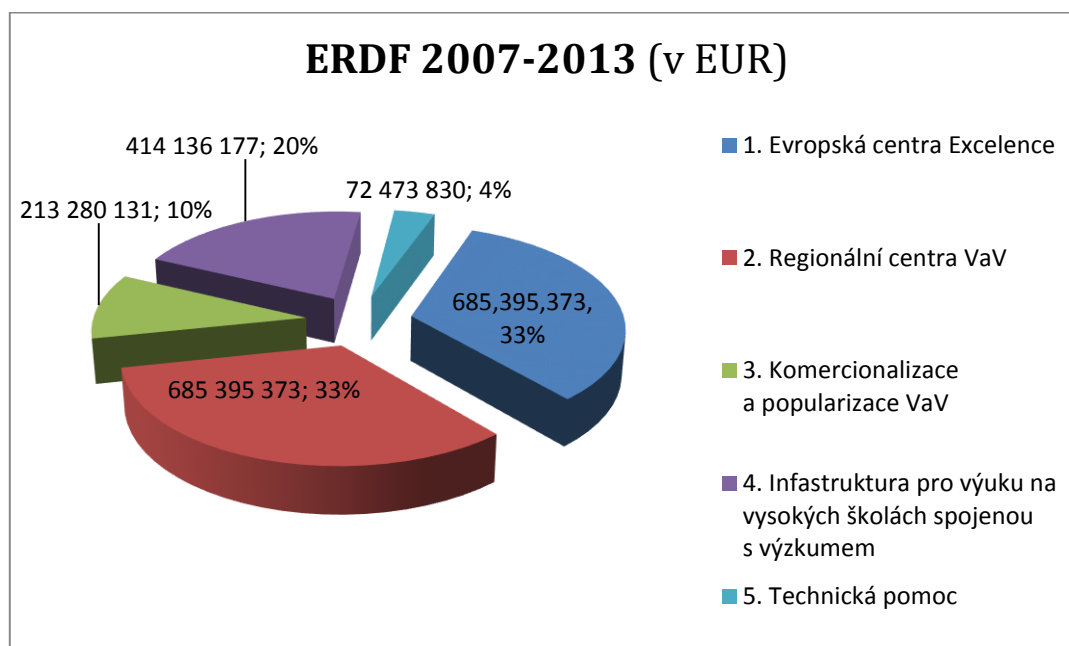
Název prioritní osy	ERDF 85%	Státní rozpočet 15%	Zdroje celkem
1. Evropská centra excelence	685 395 373 €	120 952 125 €	806 347 498 €
2. Regionální centra VaV	685 395 373 €	120 952 125 €	806 347 498 €
3. Komeracionalizace a popularizace VaV	213 280 131 €	37 637 671 €	250 917 802 €
4. Infrastruktura pro výuku na VŠ	414 136 177 €	73 082 855 €	487 219 032 €
5. Technická pomoc	72 473 830 €	12 789 500 €	85 263 330 €

Zdroj: Op-vavpi.cz, 2013, vlastní zpracování

Graf 8 vypovídá o rozdělení finanční podpory ERDF v letech 2007-2013. 33% připadá shodně na prioritní osu 1 a prioritní osu 2, která zahrnuje podporu rozvoje vědy a výzkumu a rozvoj center se zaměřením na zahraniční spolupráci. 20% bylo určeno pro rozvoj infrastruktury VŠ, na politiku vědy a výzkumu bylo vyčleněno 10 %, zbývající 4% připadla na technickou pomoc.

Graf 8: ERDF 2007 - 2013

Zdroj: Op-vavpi.cz, 2013, vlastní zpracování

Průběžné čerpání (tabulka 7) bylo ovlivněno přípravou aktualizací pravidel čerpání finančních prostředků, způsoby monitorování plnění realizace projektů a tvorbou příruček pro žadatele a příjemce. Vyhlášením prvních výzev, které byly vypisovány v průběhu roku 2008, podávali žadatelé projektové záměry a v roce 2010 bylo proplaceno více jak 10% z celku na regionální centra VaV. Výrazné čerpání je patrné v roce 2011 v prioritní ose 4, kdy bylo na infrastrukturu VŠ vynaloženo 27% z celkových prostředků a v roce 2013 výše vyplacených prostředků na regionální centra VaV dosahovala 75% proplacených celkových prostředků.

Tabulka 7: Průběžné čerpání

Oblast podpory	2010 (EUR)	2011 (EUR)	2012 (EUR)	2013 (EUR)
1.1. Evropská centra excellence	904 705	108 396 534	229 331 384	332 845 383
2.1. Regionální centra VaV	70 018 427	277 123 733	412 197 185	514 924 583
3.1. Komeracionalizace výsledků	0	0	7 191 654	10 864 626
4.1. Infrastruktura na VŠ spojená s výzkumem	3 366 219	110 270 979	217 845 309	317 226 853
5.1. Technická pomoc	2 870 897	7 711 356	13 777 885	17 622 846

Zdroj:Op-vavpi.cz, 2013, vlastní zpracování

Zbývající část bude zaměřena na konkrétní veřejnou vysokou školu, analýzu čerpání finanční podpory ze strukturálních fondů EU a budou představeny projekty, které byly realizovány s jasným cílem rozvoje, posílení konkurenceschopnosti a upevnění postavení vysoké školy nejen v regionu, ale i mimo něj.

9.4 Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Jihočeská univerzita sídlící v Českých Budějovicích patří svým zřízením a rozsahem poskytovaných služeb mezi VVŠ univerzitního typu. Rok 1991 je datem vzniku JU, kdy jejím základem byly dvě již plně fungující fakulty, konkrétně Pedagogická fakulta, založená v roce 1948, a o dva roky později otevřená Zemědělská fakulta.

JU tvoří k dnešnímu dni 8 fakult, jmenovitě Ekonomická fakulta, Fakulta rybářství a ochrany vod, Filozofická fakulta, Přírodovědecká fakulta, Pedagogická fakulta, Teologická fakulta, Zdravotně-sociální fakulta a Zemědělská fakulta, které poskytují plnohodnotné vzdělávání a vynikající přípravu studentů pro jejich budoucí zaměstnání a plnohodnotné uplatnění v praxi.

Nedílnou součástí kampusu univerzity je Biologické centrum AV ČR, instituce zabývající se vědeckou a výzkumnou činností, kde mají jak čeští, tak zahraniční studenti možnost podílet se na realizaci vědy a výzkumu v plně vybavených a fungujících laboratořích, a v rámci operačního programu podnikání a inovace (OP PI) nově zrenovovaný Jihočeský vědeckotechnický park (JVTP), který byl v druhé polovině

roku 2014 opět otevřen a jehož hlavní činností je podpora podnikatelských činností v regionu.

Zlomovým rokem pro JU se stal rok 2010, kdy MŠMT výrazně zkrátilo limity státních příspěvků univerzita nedisponovala dostatečnými prostředky rezervního fondu, náklady na plánovanou rekonstrukci Přírodovědecké fakulty JU a dostavbu budovy rektorátu a Filozofické fakulty JU by tento rezervní fond nebyl schopný pokrýt. Všechny tyto důsledky negativně ovlivnily univerzitu z ekonomického hlediska.

Dlouhodobý záměr Jihočeské univerzity 2011-2015

Dlouhodobým záměrem JU v letech 2011-2015 je stát se konkurenceschopnou univerzitou 21. století a upevnit si postavení mezi českými univerzitami. Tato strategie je zčásti naplňována projekty financovanými z prostředků EU, prostřednictvím strukturálních fondů, jmenovitě Evropského sociálního fondu (ESF) a Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF).

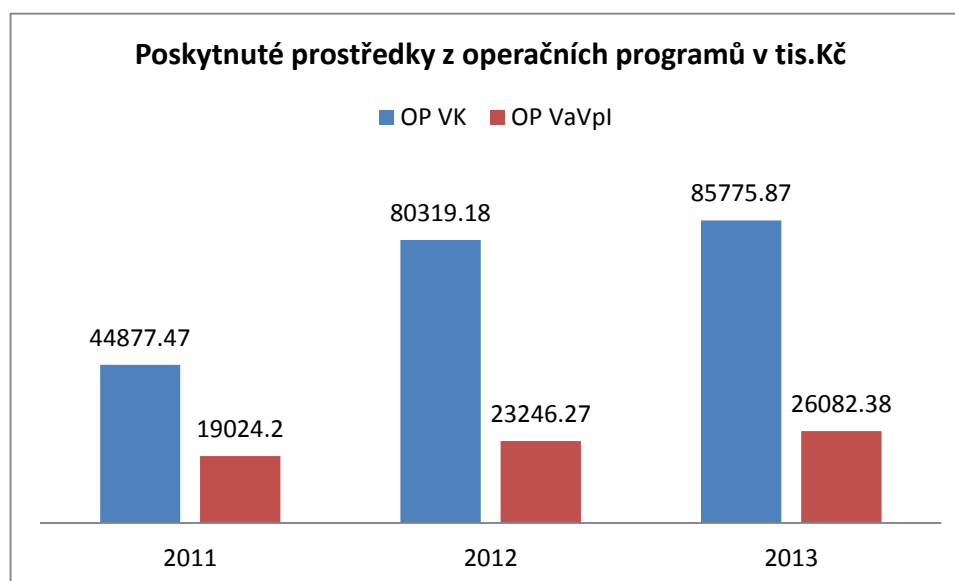
9.4.1 Analýza čerpání JU finančních prostředků ze strukturálních fondů EU

Schopnost využívat prostředků ze strukturálních fondů EU je závislá na analýze prostředí a správném rozhodnutí potřebnosti záměru v daném regionu, kvalitně a bezchybně zpracovaném návrhu projektu, splnění kritérií příslušné výzvy, respektování horizontálních témat, konkrétně rovné příležitosti a udržitelného rozvoje, a v neposlední řadě ustanovení schopného projektového (realizačního) týmu, který bude po celou dobu přípravy a realizace schváleného projektu dohlížet naplnění stanoveného cíle a způsobilosti výdajů, které by měly splňovat princip 3E – účelnost, efektivnost, hospodárnost.

Graf 9 vypovídá o výši poskytnutých prostředků na základě rozhodnutí o dotaci Jihočeské univerzitě v období 2011-2013 z operačních programů Vzdělávání pro konkurenceschopnost a Výzkum a vývoj pro inovace. Z přehledu můžeme usuzovat, že více prostředků je schválených na projekty realizované v rámci mělkých projektů z operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost, které nejsou tak náročné po stránce časové fázi příprav, ve větší míře vyplývají z potřebnosti zvyšování kvality výuky zvyšování kvalifikace odborného personálu než projekty investiční, spojených se stavebními pracemi, ale jejich význam je neméně důležitý pro rozvoj vysoké školy

realizaci takových projektů nelze podcenit a veškerým aktivitám předchází důsledná příprava pro plynulou a velmi obtížnou realizaci finančně náročných projektů.

Graf 9: Dotace na přípravu a realizaci projektů v období 2011-2013

Zdroj: JU, 2014, vlastní zpracování

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK)

Tabulka 8 uvádí úspěšnost schválených projektů z OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost k realizaci Jihočeskou univerzitou v období 2009-2013.

Tabulka 8: Počet projektů realizujících se na Jihočeské univerzitě

	2009	2010	2011	2012	2013
Projekty	11	19	21	25	16
Partnerské projekty	10	18	21	22	15
Předfinancování (v Kč)	19 736 189	21 987 360	45 643 000	0	0

Zdroj: JU, 2014, vlastní zpracování

Vývoj počtu projektů realizovaných univerzitou měl od roku 2009 vzestupnou tendenci až do roku 2013, kdy JU řešila celkem 31 projektů a zároveň je zaznamenán částečný pokles celkového počtu. Důvodem je ukončení některých realizovaných projektů. JU se podílela na OP VK i jako partner neboli spoluřešitel projektu, např. v roce 2012 se spolupodílela na řešení 22 projektů oproti roku 2009, kdy řešila pouze 10 partnerských projektů.

Finanční prostředky použité na základě schválení monitorovací zprávy realizovaných projektů nebo předfinancovaných částek schválených projektů k realizaci jsou zachyceny v tabulce 9.

Tabulka 9: Použité prostředky z OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost 2011-2013

Prioritní osa 2	2011 (Kč)	2012 (Kč)	2013 (Kč)
2.2. Vysokoškolské vzdělávání	12 633 840	18 842 240	13 665 680
2.3. Lidské zdroje ve vědě a výzkumu	9 800 870	59 359 360	68 354 790
2.4. Partnerství a sítě	5 711 500	1 211 160	2 501 330
Celkem	28 146 210	79 412 760	84 521 800

Zdroj: JU, 2014, vlastní zpracování

Operační program Výzkum, vývoj pro inovace

Projekty OP VaVpI jsou investiční tzv. tvrdé, podpora se poskytuje na rozvoj a infrastrukturu univerzity, budování center pro výuku studentů, např. zahrnují stavební práce rozšiřující kapacitu, rekonstrukce a modernizace budov a následné zařízení technickým vybavením.

Prvotním cílem JU je stát se konkurenceschopnou univerzitou v Čechách, proto se současně soustřeďuje na rozvoj infrastruktury a modernizaci, čemuž odpovídá objem čerpaných prostředků ze strukturálních fondů a zaměření na oblast podpory 2.1 Regionální centra VaV a oblast 4.1 Infrastruktura pro výuku VŠ spojenou s výzkumem.

Tabulka 10: Použité prostředky z OPVaVpI v období 2011-2013

Oblast podpory	2011 (Kč)	2012 (Kč)	2013 (Kč)
1.1 Evropská centra excelence	0	0	0
2.1 Regionální centra VaV	56 807 580	63 950 000	50 071 580
3.1 Komerzializace a popularizace VaV	0	12 334 390	9 263 650
4.1 Infrastruktura pro výuku VŠ spojenous výzkumem	4 496 430	116 414 040	212 004 040
Celkem	61 304 010	192 698 430	271 339 270

Zdroj: JU, 2014, vlastní zpracování

Z tabulky 10 je patrné nejvyšší čerpání prostředků v roce 2013 v oblasti podpory 4.1 infrastruktura pro výuku VŠ spojenou s výzkumem, přičemž důvodem je probíhající realizace všech projektů. Naopak v roce 2011 se vyčerpalo nejvíce prostředků v oblasti 2.1 regionální centra VaV, kdy byl v plné realizaci projekt Cenakva. V roce 2012 je již čerpáno v oblasti podpory Komercializace a popularizace VaV v rámci projektu transfer technologií (JCTT).

Tabulka 11: OP VaVpI – projekty realizované JU v 2007-2013

Projekt CZ.	Název	Rozhodnutí	ERDF (Kč)	Státní rozpočet ČR (Kč)
1.05/2.1.00/01.0024	Cenakva	12.7.2010	232 402 890,25	41 012 274,75
1.05/4.1.00/04.0155	Rozvoj PŘF JU	29.4.2011	258 660 126,19	45 645 904,63
1.05/4.1.00/04.0190	RozvojZF a FROV JU	31.5.2011	250 720 110,60	44 244 725,40
1.05/3.1.00/10.0214	JCTT	30.4.2012	48 022 307,20	8 474 524,80
1.05/4.1.00/11.0258	Modernizace ZF JU	18.4.2013	83 897 212,00	14 805 390,00
1.05/4.1.00/11.0257	Modernizace FROV JU	23.4.2013	42 442 245,05	7 489 807,95

Zdroj: JU, 2014, vlastní zpracování

V roce 2009 započala důkladná příprava dvou projektů z OPVaVpI: „Rozvoj výzkumných a výukových kapacit pro přírodovědné a technické obory JU“ a „Jihočeské výzkumné centrum akvakultury a biodiverzity hydrocenóz“(projekt známý jako „CENAKVA“, se sídlem ve Vodňanech, jehož realizace byla zahájena 1. 8. 2010.)

Rok 2010 se stal povinným pro tvorbu fondu provozních prostředků, kam se vkládá finanční rezerva na kofinancování projektů z OPVaVpI. Podíl kofinancování představuje 2/3 centrálních zdrojů a 1/3 zdrojů fakult, kterých se projekty týkají.

Prostředky EU předfinancované dlouhodobou zálohou jsou uloženy na projektových účtech, odkud jsou odčerpány po prokázání úhrady nákladů v monitorovací zprávě a jejím schválení ŘO. V případě projektů OP VK a OP VaVpI je řídicím orgánem MŠMT. Pokud by došlo k neoprávněnému čerpání finančních prostředků, jednalo by se o porušení rozpočtové kázně a univerzitě by hrozilo mimo vrácení přiměřené, v horším

případě celé částky i penále za každý den, které vyměří příslušný finanční úřad, jenž provede finanční kontrolu na místě realizace projektu.

9.5 Projekty realizované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích

9.5.1 Inovace výuky románských jazyků na Filozofické fakultě JU 2010-2013

Číslo projektu:	CZ.1.07/2.2.00/15.0079
Řešitelské pracoviště:	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, Ústav romanistiky
Operační program:	Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK)
Prioritní osa:	2 Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj
Oblast podpory:	2.2 Vysokoškolské vzdělávání
Částka:	7 628 474, 16 Kč
Zahájení projektu:	17. 9. 2010
Ukončení projektu:	31. 8. 2013

Hlavním cílem projektu bylo zatraktivnění a inovace oboru Románská filologie bakalářského studia na Filozofické fakultě JU se zaměřením na francouzský, španělský a italský jazyk a následných oborů magisterského studia. Podnětem pro realizaci projektu byl v první řadě nízký zájem uchazečů o studium, zastaralé metody výuky, potřeba zkvalitnění personální a materiální vybavenosti.

Jednou z příčin malého zájmu studentů byla nedostačující publicita nově otevíraného oboru v AK 2007/2008, pod kterým si zřejmě potencionální studenti nedokázali představit význam a kontext oboru, a dále neexistence oborů navazujícího magisterského studia. V průběhu roku 2009 byla udělena akreditace pro magisterské studium oborů Francouzský, Španělský a Italský jazyk a pro bakalářské studium oboru Francouzský (Španělský, Italský) jazyk a literatura v jednooborové a dvouoborové verzi.

Celkové způsobilé náklady byly vyčísleny v objemu 7 628 474,16 Kč, z toho nepřímé náklady tvořily 936 830,16 Kč. Nejnákladnější položkou projektu byly osobní náklady, které z větší části pokrývaly mzdy lektorů.

Rozpočet projektu zahrnuje více nákladových položek, v tabulce níže jsou uvedeny pouze způsobilé náklady spojené s projektem.

Tabulka 12: Rozpočet projektu Inovace výuky románských jazyků na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity 2010-2013

Název nákladu	Celkem
1. Osobní náklady	6 287 644,00 Kč
2. Zařízení	354 000,00 Kč
3. Audit	50 000,00 Kč
4. Nepřímé náklady	936 830,16 Kč
Celkem způsobilé N	7 628 474,16 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Tento projekt byl v prvopočátku zaměřen na studenty bez rozdílu pohlaví, kteří již na Filozofické fakultě studovali a dostali tak možnost využít projektu ke studiu dalšího jazyka a prohloubit si jazykové znalosti. Zároveň byl kladen důraz na publicitu nabízených studijních oborů a důležitost dostat se do povědomí studentů SŠ a gymnázií a vyvolat tak zvýšený zájem o nabízený studijní obor.

Do projektu byli zapojeni dva dlouholetí partneři - prvním bylo občanské sdružení Francouzská aliance Jižních Čech a druhým občanské sdružení Společnost přátel Itálie. Tato dlouholetá spolupráce byla dobrou zárukou udržitelnosti projektu, ale také vysoce kvalitního prohlubování jazykových dovedností s možností získání mezinárodního certifikátu nebo dvojího diplomu v případě ročního studia na zahraniční univerzitě ve Francii (při splnění podmínek daného studia).

Inovace oborů byla naplňována prostřednictvím zkvalitnění výuky, ke které přispívali lektoři, rodilí mluvčí, studenti byli aktivně zapojováni do reálných situací, čímž si měli možnost upevňovat jazykové znalosti, došlo k zavedení e-learningu, modernizaci učeben a vybavenosti vyspělejší technologií, prohloubení vzdělání vyučujících.

Na základě získaných poznatků během trvání realizace projektu byly zpracovány materiály v elektronické podobě, které sloužily ke studiu jazykových modulů.

Tento projekt byl ukončen v srpnu 2013. Veškeré aktivity projektu proběhly v souladu s rozhodnutím, monitorovací indikátory byly splněny a závěrečná zpráva odeslána v termínu. Projekt byl vyhodnocen jako velice úspěšný. Lze usuzovat, že díky kvalitnímu, profesně zdatnému realizačnímu týmu, moderním metodám výuky vzrůstajícímu počtu zájemců o studium je udržitelnost projektu zatížena pouze nízkým rizikem a že projekt rozhodně přispěl ke konkurenceschopnosti oboru.

Jediné, co lze vytknout a doporučit v případě tvorby podobného projektu, je absence zahraničních stáží studentů, které by měly být zahrnuty s cílem prohloubit a upevnit jazykovou vybavenost. Možnost být krátkodobého pobytu by ještě více ztraktivnila obor.

9.5.2 Koordinace akademické sféry a provázání poznatků vědy do praxe

Číslo projektu:	CZ.1.07./2.4.00/17.0128
Zkrácený název projektu:	Partner praxe
Název subjektu:	Zemědělská fakulta JU v Českých Budějovicích
Název operačního programu:	Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK)
Název prioritní osy:	2Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj
Název oblasti podpory:	2.4 Partnerství a sítě
Částka:	5 413 021,68 Kč
Datum zahájení projektu:	1. 5. 2011
Datum ukončení projektu:	30. 4. 2014

Cílem projektu je prohloubit stávající spolupráci a zároveň využít nové příležitosti spolupráce mezi soukromým sektorem a univerzitami. Partnery projektu Zemědělské fakulty JU jsou Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně a Regionální potravinářský klastr – Chutná hezky, Jihočesky. Vzájemnou spoluprací by mělo postupně docházet k neustálému zlepšování dovedností, zvyšování kvalifikace pedagogických, ale i školících pracovníků odborné výuky, kdy bude kladen důraz na inovace, znalostní ekonomiku a s tím související rozvíjení zaměstnanosti.

Klíčovými aktivitami projektu byly semináře, workshopy, odborné praxe a stáže, plánované byly i konference konající se s pravidelností v průběhu celého projektu.

Naplánováno bylo celkem 39 seminářů a workshopů s místem konání v Českých Budějovicích a Zlíně. Partneři projektu se zúčastnili celkem tří krátkodobých až střednědobých stáží, konkrétně jedné v Bruselu a dvou v sousedním Rakousku. Mezinárodní konference se uskutečnila dvakrát v Českých Budějovicích a jednou ve Zlíně.

Celková nákladnost projektu činila 5 413 021,68 Kč, včetně 16% nepřímých nákladů. Tento projekt patří mezi tzv. měkké projekty, tzn. neinvestiční, a je plně hrazen z prostředků EU, konkrétně ESF.

Tabulka 13: Rozpočet projektu Koordinace akademické sféry a provázání poznatků vědy do praxe

Název nákladu	Částka
1. Osobní náklady vč. SF	2 976 048,00 Kč
2. Zařízení - DHM	197 000,00 Kč
3. Nákup služeb	760 470,00 Kč
4. Přímá podpora	682 880,00 Kč
5. Audit	50 000,00 Kč
6. Nepřímé náklady	746 623,68 Kč
Celkem způsobilé náklady	5 413 021,68 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Cílovou skupinou bylo celkem 366 mužů a 337 žen z řad studentů, partnerů projektu, poskytovatelů služeb. 15 poskytovatelů služeb, mezi něž patří např. firma Konfirm s.r.o. Brno, Agroteam, malí a střední pekaři, veterinární odborníci, mikrobiologové a další specialisté v oborech zaměřujících se na kvalitu a nezávadnost potravin, zavádění a používání nové technologie do praxe, požadavků kladených na hygienu provozu potravinářské výroby, právní normy, propagaci tuzemských výrobků a dalších zajímavých témat, prezentovali svou činnost a seznamovali s danou problematikou účastníky prostřednictvím seminářů, workshopů a konferencí, kde se vedly diskuze na daná témata. Neopomenutelným smyslem těchto klíčových aktivit bylo prohloubení partnerských vztahů, navázání nových kontaktů, prezentování nových trendů, uplatnitelnost studentů do praxe.

Výstupy projektu budou průběžně zpracované studie odborného a studijního charakteru. Podkladem pro tyto materiály budou právě konané a již výše zmíněné semináře,

workshopy a mezinárodní konference. Různorodost probíraných témat a rozšíření povědomí o dané problematice vzbudily veliký zájem, o němž svědčily nekonečné diskuze. Velký zájem účastníků vzbudil například seminář na aktuální téma „Laboratorní metody testování mikrobiologické kvality“.

Udržitelnost projektu bude zajišťována prostřednictvím vydaných materiálů, zpráv hodnotících jednotlivé aktivity a vysoce důležitou součinností veřejné a soukromé sféry. Právě v této spolupráci je veliké riziko nesplnění podmínky udržitelnosti. Pokud spolupracující poskytovatelé služeb přestanou jevit zájem nadále prohlubovat aktivity, seznamovat studenty s provozem a umožnit jim tak rozšířit jejich znalosti prostřednictvím praxe, nemůže projekt dostát své povinnosti zajistit udržitelnost.

Projekt jednoznačně posílil konkurenceschopnost Zemědělské fakulty JU a podpořil větší možnost uplatnění absolventů na pracovním trhu. Nadále je potřeba prohlubovat spolupráci mezi veřejným a soukromým sektorem, umožnit studentům získávání praktických zkušeností a podílení se na inovačních a technologických činnostech.

9.5.3 Rozvoj Zemědělské fakulty a Fakulty rybářství a ochrany vod

Číslo projektu:	CZ.1.05/4.1.00/04.0190
Operační program:	Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI)
Prioritní osa:	4 Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem
Celkové výdaje projektu:	294 964 836 Kč, z toho strukturální fondy - ERDF 250 720 110,60 Kč a státní rozpočet v částce 44 244 275,40 Kč
Předpokládané datum zahájení:	květen 2012
Předpokládané datum ukončení:	duben 2014

Záměrem investičního projektu je vybudování kvalitních podmínek infrastruktury pro rozvoj vzdělávacích oborů zaměřených na technickou a přírodovědeckou praxi v rámci výuky zabezpečované Zemědělskou fakultou a Fakultou rybářství a ochrany vod JU.

První etapu realizace projektu představovala demolice a odstranění původní mechanizační budovy Zemědělské fakulty v ulici na Zlaté stoce v areálu univerzity. Tento krok byl přípravou pro novou výstavbu moderní třípodlažní budovy o výměře

4800m², kde jemožné nalézt 4 posluchárny, 11 učeben, 26 laboratoří, 32 pracoven a nechybí ani technické a provozní zázemí. Budova splňuje nejvyšší požadavky na úsporu energie. Díky plnohodnotnému vybavení přístrojovou a další nezbytnou unikátní technologií poslouží pro vědecké a výzkumné účely, a to zejména pro magisterské a doktorandské studium ZF a FROV JU.

V průběhu realizace projektu došlo v červnu roku 2012 ke změně výše financované částky na základě schválení žádosti o podstatnou změnu, kterou dovolují uplatnit pravidla OP VaVpI a jež je definovaná v příručce pro příjemce, a to z důvodu vzniklých úspor na základě realizovaných zakázek na stavební práce.

Tabulka 14: Struktura financování po schválení podstatné změny

Celkové způsobilé výdaje projektu	243 974 830,50 Kč
ERDF (85%)	207 378 606,00 Kč
Státní rozpočet ČR (15%)	36 596 224,59 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Nově postavená budova byla před otevřením vybavena stroji, laboratorním zařízením, technologií, hardwarem a sítěmi, dalším vybavením investičního a neinvestičního charakteru. Na tyto veřejné zakázky byla vymezena částka 37 098 545 Kč.

Plánovaný termín dokončení, kterým byl duben 2014, nebyl dodržen, důvodem byla delší doba demolice původně stávající mechanizační budovy, která oddálila začátek výstavby. Přes počáteční komplikace byla budova připravena přivítat nové uživatele a na podzim roku 2014 byla slavnostně otevřena.

V průběhu srpna 2014 se do budovy postupně začali stěhovat zaměstnanci a nadcházející akademický rok 2014/2015 je již ve znamení studentské výuky a plnohodnotného využívání prostor.

Udržitelnost investičních projektů, které se řadí do skupiny vysoce rizikových projektů, jsou závislé na nákladnosti provozu budov – rozhodující roli hrají např. náklady na energii, vodné, vytápění, opravy, údržbu okolního areálu a dalších výdajů. Platební neschopnost univerzity a nucené omezení provozu by znamenalo ohrožení celého projektu.

Investiční projekty mají dobu udržitelnosti v délce pěti let a nákladnost provozu stavby je značně vysoká, proto v současné době není možné zcela jednoznačně stanovit, zda projekt splnil své poslání.

Zdroj: vlastní zpracování

10 VÝSLEDKY A DISKUZE

„*Otevřená, flexibilní a soudržná společnost*“ je druhý cíl Národního strategického referenčního rámce programového období 2007-2013, který je zaměřen na oblast vzdělávání a aktivity s ním spojené, jehož prioritou je zvýšit přizpůsobivost lidské kapacity pro zabezpečování zvyšování ekonomické situace, konkurenceschopnosti a zaměstnanosti. K těmto cílům vedou operační programy Vzdělávání pro konkurenceschopnost a Věda a výzkum pro inovace, které mají mezi oblastmi podpory vzájemnou vazbu.

Projekt „Reforma terciárního vzdělávání“ byl individuální národní program, jehož cílem bylo navržení optimálního systému řízení a financování (a jejich vzájemné provázanosti) terciárního vzdělávání v České republice s ohledem na celosvětové trendy, doporučení OECD pro oblast terciárního vzdělávání a požadavky společnosti, ekonomiky a trhu práce“ (Projekt Reforma terciárního vzdělávání, 2014).

Tato reforma přitom byla jednou z priorit Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v letech 2008 až 2013 a byla spolufinancována ze státního rozpočtu a z Evropského sociálního fondu, a to v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Ze strukturálních fondů EU plynou do institucí nezanedbatelné finanční částky v řádech miliard korun. Díky těmto prostředkům je možné inovovat výuku, zavádět nové technologie, podporovat mladé vědecké talenty, stavět nové budovy, současné stavby opravovat a modernizovat, zároveň je velkým přínosem možnost provázanosti veřejné a soukromé sféry, která umožní získání teoretických a praktických zkušeností jedince např. formou stáží ve firmách, výměnných pobytů na zahraničních univerzitách.

Rok 2015 je posledním rokem pro implementaci projektů z programového období 2007-2013 a zároveň rokem nového víceletého programu 2014-2020, proto se nabízí hned několik otázek, např.: Jak úspěšní byli příjemci v čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU? Využili všechny dostupné prostředky? Jaké časté chyby provázely příjemce při realizaci projektů? Jak kvalitní byla spolupráce s řídicím orgánem? A jsou příjemci dané oblasti vůbec připraveni čerpat dotace v následujícím období?

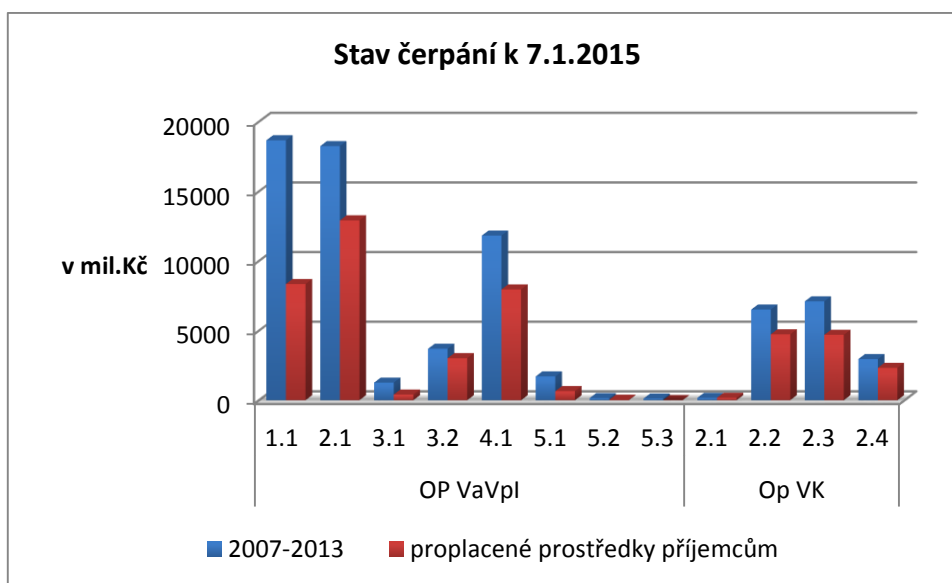
Od počátku programového období 2007-2013 do 7. 1. 2015 bylo v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost předloženo celkem 23 384 žádostí, rozhodnutí

o poskytnutí dotace bylo vydáno 10 595 příjemcům a proplaceno bylo více jak 75,8% finančních prostředků z celkové alokace.

V rámci OP Výzkum a vývoj pro inovace bylo zaznamenáno za celé období celkem 373 žádostí, pro realizaci projektových záměrů bylo schválených 192 a k 7. 1. 2015 bylo z tohoto operačního programu dosud vyplaceno 59,8% prostředků z celkové alokace.

Stav čerpání zobrazuje graf 10. Zachycuje celkovou alokaci programového období 2007-2013 a aktuálně proplacené finanční prostředky příjemcům k datu 7. 1. 2015. Rok 2015 je posledním rokem implementace schválených projektů, lze tedy předpokládat navýšení čerpání a zároveň nedočerpání schválených dotací. Příčinami nevyužití celkové alokace finančních prostředků byl velký objem operačních programů, pozdní vyhlášení výzev a nesrozumitelnost pravidel v přípravné a realizační fázi projektových záměrů.

Graf 10: Stav čerpání finančních prostředků k 7. 1. 2015

Zdroj: Strukturální fondy.cz, 2015, vlastní zpracování

V aplikační části práce jako příklad využívání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU byla vybrána Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, jejíž dlouhodobý záměr pro období 2011-2015 je stát se konkurenceschopnou univerzitou 21. století a upevnit si postavení mezi českými univerzitami.

Tohoto cíle dosahuje za pomoci čerpání evropských dotací především v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost v oblasti podpory 2.2 vysokoškolského vzdělávání. V této ose jsou vysoké školy oprávněným žadatelem, podporované aktivity

jsou v inovativních činnostech, mezi něž patří zkvalitnění výuky, podpora praxí a stáží, zdokonalování v informačních technologiích, zvyšování jazykové vybavenosti a spolupráce se zahraničními univerzitami a vědeckými ústavy.

Zastoupení pedagogického personálu, odborných vzdělávacích pracovníků je z převážné části mladšího věku, proto se univerzita soustředí na oblast dalšího vzdělávání zaměstnanců, podpory zakládání kvalitních týmů a snaží se o popularizaci poznatků výzkumu a jeho šíření do povědomí obyvatelstva. K těmto aktivitám využívá oblast podpory 2.3 zaměřenou na lidské zdroje ve výzkumu a vývoji.

Veškeré výše uvedené aktivity s sebou nesou rostoucí odbornost, kterou by nebylo možné rozvíjet bez podpory zvýšení kapacity univerzity. K tomuto rozvoji je určen OP Výzkum a vývoj pro inovace a v rámci oblasti podpory 4.1 čerpá univerzita na infrastrukturu a modernizuje využívané pavilony, revitalizuje areál kampusu a staví nové budovy.

Projekty, které byly vybrány a představeny, podle mého názoru jednoznačně přispěly k posílení postavení univerzity, byly rozličné svým zaměřením a zároveň vzájemně provázané k dosahování konkurenceschopnosti napříč univerzitou.

Projekt *Inovace výuky románských jazyků na Filozofické fakultě v letech 2010-2013* vyšel přímo z potřeby zkvalitnění výuky, přičemž důvodem byl upadající zájem studentů o studium jazyků. Projektový záměr byl realizován v rámci oblasti podpory vysokoškolského vzdělávání v letech 2010-2013, cílem bylo zatraktivnit nabízené obory cizích jazyků a přilákat tak studenty ke studiu. Během realizace projektu vznikly metodické materiály vhodné pro výuku. Zavedený e-learning, možnost studia na partnerské univerzitě ve Francii a získání tak dvojího diplomu, projekt ještě více zatraktivnily. Tento projekt zároveň respektoval horizontální principy v podobě rovných příležitostí a minimálního zatížení životního prostředí za použití recyklovatelných materiálů. Projekt splnil očekávání, zájem o studium zaznamenal vzrůstající tendenci, svůj podíl má také publicita projektu, kdy vznikl informační leták a v rámci prezentací seznamovali vyučující Filozofické fakulty JU studenty gymnázií a středních škol se zaměřením a uplatnitelností oboru.

Druhý projekt *Koordinace akademické sféry a provázání poznatků vědy do praxe* byl realizován Zemědělskou fakultou v období 2011-2014. Jeho cílem bylo prohloubení spolupráce a vyhledávání nových kontaktů k partnerství univerzity a soukromého

sektoru. V rámci aktivit byly realizovány semináře, workshopy, odborní pracovníci seznamovali zájemce z řad studentů s novými technologiemi. Studentům bylo umožněno v rámci studia získávat odborné znalosti formou praxe v soukromé sféře a zároveň se zvýšila jejich šance uplatnění na trhu práce.

Poslední představený projekt realizovaný *Zemědělskou fakultou a Fakultou rybářství a ochrany vod JU*, který byl uskutečněn za podpory OP Výzkum a vývoj pro inovace, reaguje na potřebu zvýšení kapacity univerzity a modernizaci infrastruktury s vysoce kvalitním technickým vybavením. Nová budova byla postavena s požadavkem na nejvyšší úsporu energie a respektuje tak životní prostředí.

Domnívám se, že Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích velmi progresivně reaguje na potřeby studentů a potencionálních zaměstnavatelů a je schopna využívat možných dostupných prostředků, aby zabezpečila kvalitní výuku a celkový rozvoj napříč univerzitou. O tom, že dosahuje stanoveného cíle, vypovídá značný zájem studentů o vzdělávání se na univerzitě a téměř 95% absolventů uplatnitelných na trhu práce.

Financování veřejných vysokých škol je velmi složité, příspěvky a dotace ze státního rozpočtu jsou limitovány a možnost čerpat z finančních prostředků EU s sebou nesou jistá rizika v podobě neschválení projektových záměrů, neoprávněného čerpání výdajů a v neposlední řadě prvotního financování nákladů z vlastních zdrojů. Dalším možným způsobem jak získat tolik potřebné finance je zavedení školného.

ZÁVĚREČNÉ ZAMYŠLENÍ K DISKUZI – ZAVEDENÍ ŠKOLNÉHO ANO ČI NE

Jedním z velmi diskutovaných bodů reformy terciárního vzdělávání bylo mimo jiné také zavedení školného na státních vysokých školách. Tento bod sice zatím nebyl schválen a uveden do praxe, ale stále je tzv. „ve hře“ a do budoucna se nadále počítá s jeho realizací.

Zavedení školného má přitom celou řadu zastánců, ale také celou řadu odpůrců, má svá pro i svá proti. Za pozitivum tohoto opatření lze považovat skutečnost, že pravděpodobně vyvolá vyšší zainteresovanost studentů a jejich větší snahu o úspěšné dokončení studia na vysoké škole. Také lze předpokládat, že zavedení školného na vysokých školách by pozitivně ovlivnilo úroveň znalostí již u absolventů středních škol ucházejících se o místo na vysokých školách z důvodu skutečného zájmu uchazečů

o další studium. S výše uvedeným úzce souvisí také fakt, že zavedení školného by vedlo ke zvýšení kvality vysokoškolského vzdělávání v zemi a ke zvýšení konkurenceschopnosti škol působících v této oblasti.

Za určitá proti lze naopak považovat skutečnost, že školné může prohloubit nerovný přístup k terciárnímu vzdělávání, kdy i nadaný student nemusí mít přístup k vysokoškolskému vzdělávání z důvodu špatné ekonomické situace, respektive špatné ekonomické situace jeho rodiny – což je možné považovat za skutečnost, jež je do určité míry v rozporu s prioritním cílem Strategie vzdělávací politiky České republiky „udržet otevřený přístup k terciárnímu vzdělávání“.

Hodnocení kvality studentů přicházejících na vysoké školy

Kvalita studentů přicházejících na vysoké školy je velmi úzce spjata s problémem zavedení školného. V současné době Česká republika generuje v porovnání se zahraničím velmi vysoké množství absolventů vysokých škol. Systém terciárního vzdělávání už tedy pozbývá statut „elitářské“ instituce. Tímto problémem se zabývá celá řada reforem a snaží se o jejich nápravu. Vysoké školy jsou hodnoceny pomocí mezinárodních měřítek, ale i v možnostech uplatnění absolventů. Hodnocení může probíhat externí i interní formou pomocí nejrůznějších měřítek.

Můj názor je, že v současné době kvalita výuky upadá na úkor kvantity. Tomuto nepříznivému jevu by mělo být zabráněno prostřednictvím správně nastavené reformy terciárního vzdělávání, kdy by byly rozšířené, profesně orientované bakalářské programy a vymezení magisterských programů pouze pro úzkou skupinu studentů.

11 ZÁVĚR

Tato práce se zabývala analýzou vysokého školství v České republice. Zaměřila se zvláště na zdroje jeho financování ze strukturálních fondů Evropské unie. Cílem bylo analyzovat a definovat současnou situaci, financování, rozvoj vysokých škol v České republice. Snahou bylo odhalit možnosti podpory ze strany strukturálních fondů. Základem pro tuto analýzu bylo období let 2007 – 2013, přičemž pozornost analýzy byla zaměřena na operační program *Vzdělávání pro konkurenceschopnost*, který je zaměřen na podporu růstu vzdělanosti a uplatnění na trhu práce.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Základy teoretické části tkví v představení Evropské unie a jejích strukturálních fondů. To poskytlo úvod do problematiky strukturálních fondů Evropské unie, tedy klíčového pojmu této práce, a vytvořilo podmínky pro další část práce. Ta se věnovala zkoumanému období 2007 – 2013, a to z pohledu hospodářské politiky a sociální soudržnosti. Další kapitola pak přiblížila operační programy, které tato práce analyzovala, tedy *Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost* a *Operační program Výzkum a vývoj pro inovace*. Práce se nezabývala pouze minulostí, je v ní zmíněno také programové období 2014 – 2020.

Přiblížení strukturálních fondů Evropské unie, zkoumaných operačních programů a prací zkoumaného období 2007 – 2013 pak umožnilo navázat tématem čerpání financí ze strukturálních fondů EU Českou republikou. V této kapitole se práce opět zaměřila na dvojí časové období, tedy čerpání prostředků v letech 2007 – 2013 a 2014 – 2020. Následující kapitola se pak zajímala o vysoké školy v České republice, jejich formy a financování. Navázala strategie vzdělávací politiky České republiky a reforma terciárního vzdělávání.

Jednotlivé kapitoly tak, jak na sebe navazovaly, měly za cíl poskytnout ucelený teoretický vhled do problematiky strukturálních fondů a českého vysokoškolského vzdělávání a poskytnou tak teoretický prostor a podklad pro analytickou část práce. Samotná analýza se pak zabývala vývojem počtu studentů, financováním vysokých škol ve zkoumaném období 2007 – 2013, analýzou financování ze strukturálních fondů v daném období i výše zmíněných operačních programů, to vše v kontextu českého školství.

Blíže se pak práce zaměřila na Jihočeskou univerzitu v Českých Budějovicích a analyzovala, jak a jaké finanční zdroje univerzita ve zkoumaném období čerpala, přičemž se blíže zajímala o projekty, které byly díky strukturálním fondům realizovány. Jednalo se zvláště o inovaci výuky románských jazyků, koordinaci akademické sféry, provázání teoretických poznatků s praxí a rozvoj Zemědělské fakulty JU a Fakulty rybářství a ochrany vod JU.

Analýzou bylo zjištěno, že finance ze strukturálních fondů Evropské unie, které se snaží zvyšovat konkurenceschopnost a zaměstnanost občanů i umožňovat zvyšování ekonomické situace, jsou využívány ke zkvalitnění výuky. Díky těmto financím dochází k inovacím, zavádění nových technologií, podpoře a rozvoji talentů. Vysoké školy se díky fondům dostanou k finančním prostředkům, které umožňují opravit či postavit nové budovy, modernizovat zastaralé nástroje, výbavu, vědeckou techniku. Tyto projekty pak také umožňují spolupráci mezi veřejnou a soukromou sférou a jejich vzájemné obohacení. Významné jsou také možnosti stáží v zahraničních firmách a výměnné pobyty na zahraničních univerzitách, které nejen že rozvíjejí obzory studujících, ale mohou být také vzorem či inspirací ke zlepšení ve firmách a školství v České republice.

Z analýzy využití finančních zdrojů ze strukturálních fondů vyplývá, že během zkoumaného období mezi lety 2007 – 2013 bylo podáno velké množství žádostí, vyhověno bylo necelé polovině. Ukázalo se, že všechny zdroje nebyly vyčerpány. Z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost bylo vyplaceno 75,8%, v rámci operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace pak dosud pouze 59,8% finančních prostředků z celkové alokace. To ukazuje, že přestože Česká republika strukturální fondy využívá a má o ně zájem, jednotliví žadatelé mnohdy nejsou schopni naplnit požadavky na projekt. Zároveň tato čísla také naznačují, že se ještě žadatelé mají co učit v oblasti čerpání financí z výše zmíněných operačních programů. Nyní se dostáváme do dalšího programového období (2014 – 2020) a je dobré se z toho minulého poučit.

V současné době je často slyšet o upadajícím vysokém školství, degradaci a zmasovění vysokoškolského vzdělávání. Finance nejsou jediným, nicméně významným prostředkem zvýšení kvality. Trend masového vysokoškolského vzdělávání není zřejmě možné zastavit či zmírnit. Pomocí finančních zdrojů ze strukturálních fondů však lze zacílit finance a pozornost nejen na „běžné“ studenty, ale také na talenty.

I. SUMMARY

The aim of the thesis *The Support for Competitiveness of Higher Education Institutions through Structural Funds* is to analyse and define how the Structural Funds can support competitiveness of higher education institutions in the Czech Republic. The opening part of the thesis provides a summary of the European Union Funds and the Operational Programmes with emphasis on the Education for Competitiveness Operational Programme (ECOP) focused on improving the quality of and modernising systems of initial, tertiary and further education and improving the conditions in research and development.

An analysis of concrete projects supported by the ECOP is introduced in the second part of the thesis. All these successful projects were submitted by and the beneficiary in all those projects is the University of South Bohemia in České Budějovice. A detailed analysis of the projects is followed by an evaluation of the projects and their contribution to the support for competitiveness of higher education institutions. Finally, recommendations for the above named university on submitting future application projects are made.

Key words: European Union; Structural Funds; Operational Programmes; Education for Competitiveness Operational Programme; university; education

II. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Odborná literatura

Francová, J., & Sochorek, J. (2008). *Lisabonská smlouva: konsolidovaný text Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie ve znění Lisabonské smlouvy*. Praha: Odbor pro informování o evropských záležitostech Úřadu vlády České republiky.

Gola, P. (2003). *Evropská unie v otázkách a odpovědích*. Třebíč: Radek Veselý.

Hendrych, D. (2012). *Správní právo: obecná část*. Praha: C.H. Beck.

Marek, D., & Kantor, T. (2009). *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister & Principal.

Pavlaček, M. (2006). *Lidské zdroje a fondy EU: Evropský sociální fond jako nástroj spolufinancování projektů v oblasti lidských zdrojů*. Praha: ASPI.

Petrželová, J. (2011). *Evropská unie k maturitě a přijímacím zkouškám na VŠ: [k maturitě z OSZ, k přijímacím zkouškám na VŠ, pro studium EU a mezinárodních vztahů v prvních ročnících humanitních VŠ]*. Brno: ComputerPress.

Rektořík, J. (2007). *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. Praha: Ekopress.

Vilamová, Š. (2005). *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie: praktický průvodce*. Praha: Grada.

Vilamová, Š. (2004). *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*. Praha: Grada.

Zahradník, P. (2003). *Vstup do Evropské unie: přínosy a náklady konvergence*. Praha: C. H. Beck.

Internetové zdroje

Analýza současného systému financování školství. (2010). Dostupné z: http://www.ucitelskenoviny.cz/userfiles/file/analyza_financovani_skolstvi-msmt_2010.doc

Bílá kniha terciárního vzdělávání. (2008). Dostupné z: <http://www.msmt.cz/reforma-terciarniho-vzdelavani/bila-kniha>

Co je OP VaVpI?. (2013). Dostupné z: <http://opvavpi.cz/cs/siroka-verejnost/co-je-op-vavpi.html>

Česká republika od roku 1989 v číslech. (2014). Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/ceska-republika-v-cislech-od-roku-1989-wau52m1y38#12>

Čtvrtletní monitorovací zpráva o průběhu čerpání fondů SF / FS. (2015). Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-o-cerpani/monitorovaci-zprava>

Data o studentech, poprvé zapsaných a absolventech vysokých škol. (2014). Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/data-o-studentech-poprve-zapsanych-a-absolventech-vysokych>

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy české republiky na období 2011 - 2015. (2011). Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-1>

Do pražských vysokých škol přiteče dalších 400 milionů z EU. (2014). Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/domaci/udalosti/do-prazskych-vysokych-skol-pritece-dalsich-400-milionu-z-eu-1082532>

Finanční alokace OP VK. (2013). Dostupné z: <http://msmt.cz/strukturalni-fondy/financni-alokace-op-vk>

Finanční prostředky EU. (2014). Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/funding-grants/index_cs.htm

Fondy Evropské unie: 26,7 miliard € pro Českou republiku. (2011). Dostupné z: <http://strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>

Fuchs, J. (2013). *Co nás čeká – EU fondy 2014 – 2020.* Dostupné z: <http://www.dotacni.info/co-nas-ceka---eu-fondy-2014---2020/>

Informace o fondech. (2013). Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>

Kdo může žádat o podporu v rámci OP VK?. (2013). Dostupné z: <http://msmt.cz/strukturalni-fondy/kdo-muze-zadat-o-podporu-v-ramci-op-vk>

Kopicová, M. (2013). *Cíle MŠMT v oblasti terciárního vzdělávacího sektoru a výzkumu, vývoje a inovací.* Dostupné z: <http://www.msmt.cz/reforma-terciarniho-vzdelavani/cile-msmt-v-oblasti-terciarniho-vzdelavaciho-sektoru-a>

LN: Vysoké školy kvůli eurodotacím žalují ministerstvo školství. (2014). Dostupné z: <http://www.vz24.cz/clanky/ln-vysoke-skoly-kvuli-eurodotacim-zaluji-ministerstvo-skolstvi/>

OP VaVpI. (2008). Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/dotace-a-financovani/zdroje-financovani-z-eu/op-vavpi.html>

OP Výzkum, vývoj a vzdělávání období 2014-2020. (2014). Dostupné z: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/op-vvv>

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost období 2007-2013. (2013). Dostupné z: <http://msmt.cz/strukturalni-fondy/op-vpk-obdobi-2007-2013>

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace. (2007). Dostupné z: <http://www.opvavpi.cz/cs/siroka-verejnost/co-je-op-vavpi.html>

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání. (2013). Dostupné z: http://www.msmt.cz/file/33028_1_1/download/

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost. (2007). Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/>

Programové období 2014-2020. (2014). Dostupné z: http://oei.avcr.cz/fondy_evropske_unie/programove_obdobi_2014_2020.html

Programy 2007-2013. (2007). Dostupné z: <http://strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/>

Projekt Reforma terciárního vzdělávání. (2014). Dostupné z: <http://rtv.reformy-msmt.cz/>

Příprava období 2014-2020. (2013). Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Kohezni-politika-EU>

Rada Evropské unie. (2014). Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/council-eu/index_cs.htm

Rámcový rozvoj vysokého školství do roku 2020. (2014). Dostupné z: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/ramec-rozvoje-vysokeho-skolstvi-do-roku-2020>

Strategické a koncepční dokumenty. (2009). Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategicke-a-koncepcni-dokumenty-cerven-2009>

Strategie vzdělávací politiky 2020. (2014). Dostupné z: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-vzdelavaci-politiky-2020>

Tematické operační programy. (2009). Dostupné z: <http://strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy>

Tertiary education attainment by sex, age group 30-34. (2014). Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=t2020_41&plugin=1

Typy projektů: Základní typy projektů podporované z OP VK. (2013). Dostupné z: <http://msmt.cz/strukturalni-fondy/typy-projektu>

Výroční zprávy JU o hospodaření. (2014). Dostupné z: http://www.jcu.cz/o-univerzite/dokumenty/annual_report/folder.2004-07-15.2989695670

Život v EU. (2013). Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/facts-figures/living/index_cs.htm

Legislativa

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře vědy a výzkumu.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

Zákon č. 137/2006, o veřejných zakázkách.

III. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	Evropský sociální fond
ESI	Evropské strukturální a investiční fondy
HDP	Hrubý domácí produkt
HSS	Hospodářská sociální soudržnost
JU	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OP PI	Operační program podnikání a inovace
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OP VaVpI	Operační program Vývoj a výzkum pro inovace
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
PO	Prioritní osa
ROP	Regionální operační program
SR	Státní rozpočet
VŠ	Vysoká škola
VVŠ	Veřejná vysoká škola

IV. SEZNAM GRAFŮ, OBRÁZKŮ A TABULEK

Seznam grafů

Graf 1: Současný stav vysokoškolsky vzdělaných, náhodně vybrané státy	27
Graf 2: Vývoj vysokých škol v období 1999-2013.....	35
Graf 3: Vývoj celkového počtu studentů v letech 2007 až 2013	36
Graf 4: Průměrné rozložení zdrojů veřejných vysokých škol.....	37
Graf 5: Příspěvky a dotace celkem	38
Graf 6: Procentuální rozložení	39
Graf 7: Čerpání OP VK	41
Graf 8: ERDF 2007 - 2013	43
Graf 9: Dotace na přípravu a realizaci projektů v období 2011-2013	46
Graf 10: Stav čerpání finančních prostředků k 7. 1. 2015	57

Seznam obrázků

Obrázek 1: Alokace prostředků z fondů EU mezi tematické operační programy cíle Konvergence 2007-2013	11
Obrázek 2: Schéma průběhu čerpání finančních prostředků	16

Seznam tabulek

Tabulka 1: Rozdělení prostředků z fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007-2013	9
Tabulka 2 : Vybrané iniciativy Strategie vzdělávací politiky a zdroj finanční podpory	31
Tabulka 3: Vývoj počtu studentů VŠ v letech 2007 až 2013.....	36
Tabulka 4: Celková alokace finančních prostředků OP VK – Terciární vzdělávání, výzkuma vývoj.....	39
Tabulka 5: Proplacené finanční prostředky příjemcům v období 2010-2013	40
Tabulka 6: Alokace finančních prostředků na celé programovací období 2007-2013 ...	42
Tabulka 7: Průběžné čerpání.....	44
Tabulka 8: Počet projektů realizujících se na Jihočeské univerzitě.....	46
Tabulka 9: Použité prostředky z OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost 2011 -2013	47

Tabulka 10: Použité prostředky z OP VaVpI v období 2011-2013	47
Tabulka 11: OP VaVpI – projekty realizované JU v 2007-2013.....	48
Tabulka 12: Rozpočet projektu Inovace výuky románských jazyků na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity 2010-2013	50
Tabulka 13: Rozpočet projektu Koordinace akademické sféry a provázání poznatků vědy do praxe.....	52
Tabulka 14: Struktura financování po schválení podstatné změny	54

V. SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha 1: Rektorát Jihočeské univerzity, Filozofická fakulta
- Příloha 2: Areál JU
- Příloha 3: Zemědělská fakulta JU
- Příloha 4: ZF a FROV JU
- Příloha 5: Biologické centrum Akademie věd České republiky, Vědeckotechnický park
- Příloha 6: Pracujeme s přírodou – naučná stezka v areálu JU
- Příloha 7: Ústav romanistiky – publicita projektu
- Příloha 8: Statistika vzdělávání – plakát

VI. PŘÍLOHY

Příloha 1: Rektorát Jihočeské univerzity, Filozofická fakulta

Zdroj: vlastní zpracování

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 2: Areál JU

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 3: Zemědělská fakulta JU

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha 4: ZF a FROV JU

Rozvoj ZF a FROV JU CZ.1.05/4.1.00/04.0190

Celková výše dotace poskytnutá k realizaci projektu:

Příspěvek celkem:	294 964 836,00 Kč
Z toho příspěvek EU (ERDF) 85%:	250 720 110,60 Kč
Z toho příspěvek státního rozpočtu (MŠMT ČR):	44 244 725,40 Kč

Prioritní osa: 4 Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem
Realizace projektu: 06/2011 – 11/2014

Novostavba objektu pro rozvoj přírodovědných a technických oborů ZF a FROV JU a zajištění přístrojového a dalšího vybavení

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

OP Výzkum
a vývoj pro inovace
2007-13

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha 5: Biologické centrum Akademie věd České republiky

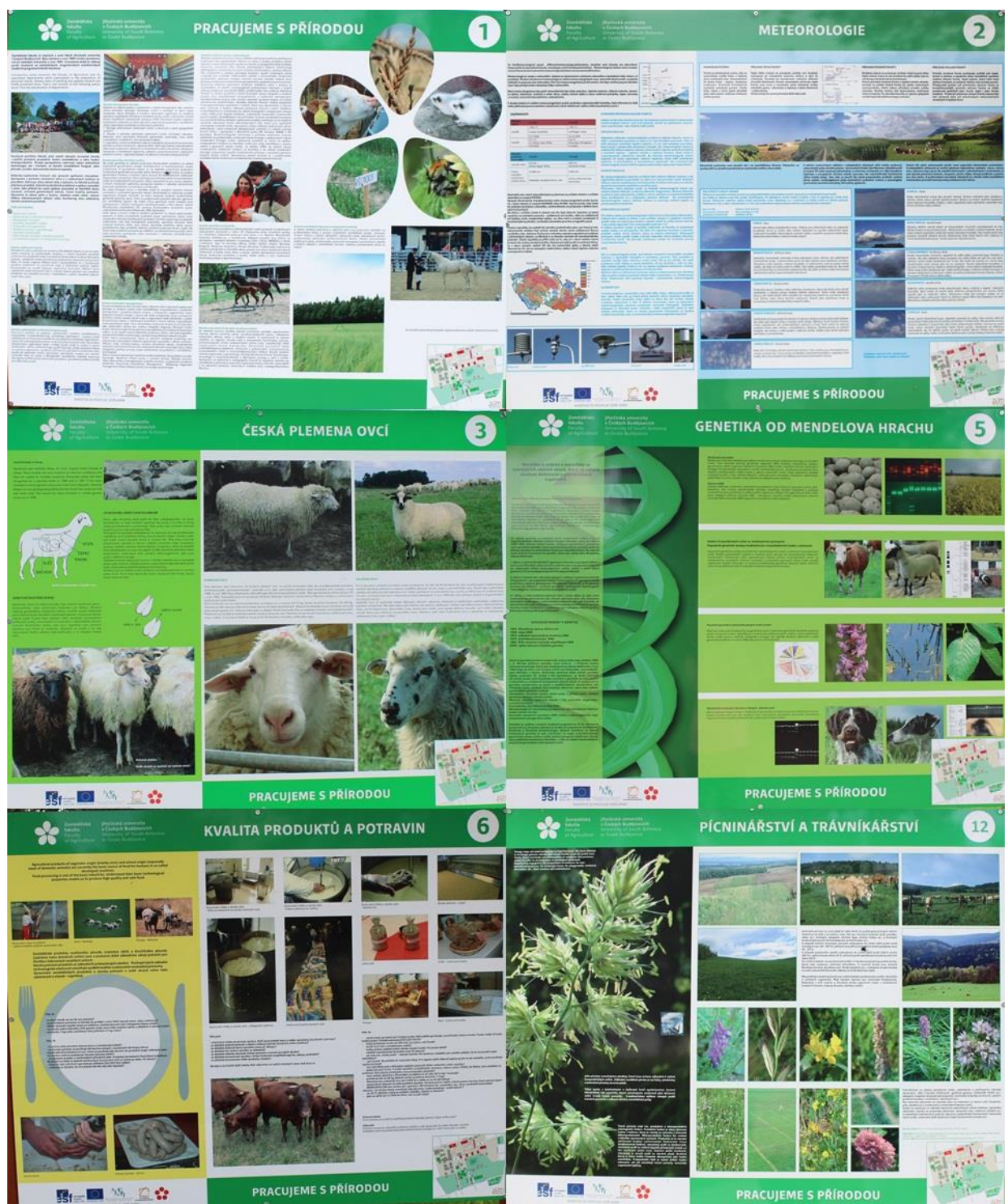

Vědeckotechnický park

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 6: Pracujeme s přírodou – naučná stezka v areálu JU

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 7: Ústav romanistiky – publicita projektu

Ústav romanistiky

Filozofické fakulty
Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

 FRANCOUZSKÝ JAZYK A LITERATURA
 ITALSKÝ JAZYK A LITERATURA
 ŠPANĚLSKÝ JAZYK A LITERATURA

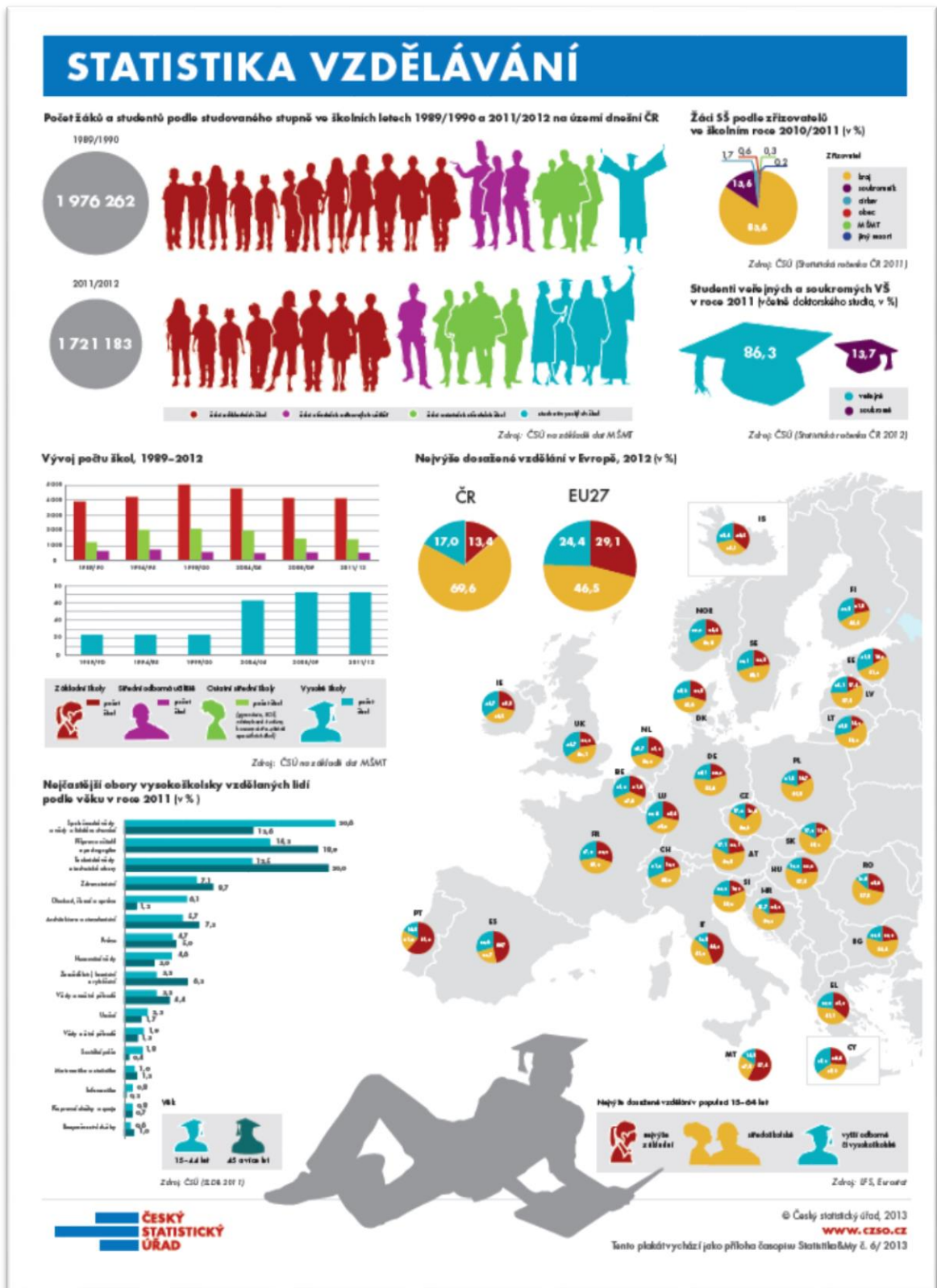
ÚSTAV ROMANISTIKY
Filozofické fakulty Jihočeské univerzity
v Českých Budějovicích
Braníšovská 31a, 370 05 České Budějovice
telefon: + 420 387 774 901
e-mail: romanist@ff.jcu.cz
web: uro.ff.jcu.cz

 evropský sociální fond v ČR EVROPSKÁ UNIE MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 8: Statistika vzdělávání – plakát

Zdroj: ČSÚ